

**Загреб:
Македонија
така далечна,
а така блиска**

**Интервју со
Весна Пусиќ:
Интерес на
сите држави
во регионот
е стабилна
Македонија**

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XXII 2015.
МАЈ – ЈУНИ
SVIBANJ – LIPANJ
ЦЕНА 5 кн

БРОЈ

95

ISSN 1333-7769

**Во чест на
бискупот Јосип Јурај Штросмаер**

**„Светот на сништата“
и „Виртуелна вистина“ во Задар**

**Денови на
Св. Кирил и Методиј по 24. пат во Сплит**

ЧЕСТИТ ИЛИНДЕН !

PROCULIN®

Za Vaše oči

KAPI ZA OKO (naphazolinum)

- ✓ Kod alergijske upale očiju
 - ✓ Kod crvenila i svrbeži očiju
- 1-2 kapi, 4 puta dnevno

TEARS (umjetne suze)

Medicinski proizvod

- ✓ Vlaži i štiti suhe oči
- 1 kap u oko 2-3 puta dnevno

LENS (otopina za leće)

Medicinski proizvod

- ✓ Za sve vrste kontaktnih leća
- ✓ Preporučuje se za osjetljive oči
- ✓ Antibakterijska kutija

ALKALOID
Health above all

PRIJE UPOTREBE PAŽLJIVO PROČITATI UPUTU O LIJEKU ILI MEDICINSKOM PROIZVODU.
ZA OBAVIJESTI O INDIKACIJAMA, MJERAMA OPREZA I NUSPOJAVAMA UPITAJTE SVOG LIJEČNIKA ILI LJEKARNIKA

**GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Лектура: Марија Георгиева-Петриќ

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски

Тинка Барбутов Крстева

Мирјана Мајиќ

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб

Јулијана Младеновска Тешија – Осиек

Ана Азеска – Риека

Елена Кипровска Кнежиќ – Задар

Биљана Митревски – Сплит

Михаела Златеска – Пула

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH
posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,
Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr

zmurh.hr@gmail.com

За издавачот: Илија Христовулов

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

**Агол на уредникот
Urednikov kutak**

Боби браво!

Вште еден македонски талент исплива на површина. Боби Мојсовски, суперфиналистот од „Икс фактор Адрија“ – големо музичко регионално шоу што последниве неколку месеци се одржуваше на телевизија, беше во центарот на вниманието и на Македонците од Хрватска. Од емисија во емисија, Боби пленеше и освојуваше со својот прекрасен глас, скромност и изведба на песните, а целиот регион со нетрпение го очекуваше финалето на „Икс фактор Адрија“, што се одржа на 21 јуни во белградската Комбанк Арена. Така момчето од Охрид, преку ноќ стана миленик не само на Македонците, туку и на пошироката публика.

Коментарите од жириго за неговите беспрекорни изведби и настапи, но и освоените гласови од публиката го рангираа на второто место, но многумина токму Боби го доживееја како вистински победник.

Изборот на песните со кои настапи на шоуто, според критичарите, беше непогрешен. Боби не се бавеше со имитација, туку во секоја песна воведо своја лична нота.

Боби Мојсовски е Охридѓанец, има 22 години, студира Англиски јазик и книжевност во Скопје.

Браво Боби – се гордееме со тебе!

Но, во изминатиов период неуморни беа и членовите на македонските културни друштва во рамките на Заедницата на Македонците во РХ. Одржани се бројни настани, културни манифестации, свечени академии и јубилеи, за што можете да читате во новиот број на *Македонски глас*.

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

Македонија што побрзо да се вклучи во евроатланските интеграции

Во Будва, на состанокот на Претседателскиот процес Брдо-Бриони, со особено задоволство беше прифатена и поздравена иницијативата на хрватската претседателка Колинда Грабар-Китаровиќ, таа и нејзиниот словенечки колега, Борут Пахор да го посетат Скопје со цел да придонесат во напорите за надминување на моменталната политичка криза во земјата

Поддршка за Македонија од државите од регионот

Република Македонија и нејзината актуелна политичка ситуација беше неодминлива тема на годишниот состанок на Претседателскиот процес Брдо-Бриони, кој се одржа во Будва, Црна Гора на 8 јуни. На собирот учествуваа претседателите на државите од југоисточна Европа и тоа претседателката на Хрватска, Колинда Грабар-Китаровиќ, претседателите на Словенија, Борут Пахор, на Македонија, Ѓорге Иванов, на Србија, Томислав Николиќ, на Црна Гора, Филип Вујановиќ, на Албанија, Бујар Нишани, косовската претседателка Атифете Јахјага и членот на Претседателството на Босна и Херцеговина, Младен Иваниќ.

Со особено задоволство беше прифатена и поздравена иницијативата на хрватската претседателка Грабар-Китаровиќ, таа и нејзиниот словенечки колега Пахор да го посетат Скопје со цел да придонесат во

напорите за надминување на моменталната политичка криза во земјата.

Претседателката на Хрватска оствари средба и со македонскиот претседател Иванов, на која станало збор за актуелната состојба во Македонија, но и за тоа како Хрватска може да и помогне на Македонија, што побрзо да се приклучи на евроатланските интеграции – НАТО и ЕУ. Како што дознаваме, македонскиот претседател ја информираше неговата хрватска колешка за неодамнешните судири во Македонија.

Во Будва, претседателите ја потврдија важноста од членството во ЕУ, како единствен можен пат кој гарантира мир и стабилност во регионот. Исто така, беше потенцирано дека се обврзуваат на натамошна соработка и решавање на политички и економски прашања низ отворен и постојан дијалог. Она што особено беше апострофирано на заедничката средба е

– воздржување од реторика или дејствување кое би можело да предизвикува напнатост и непријатност.

Шефовите на државите се договорија и да упатат писмо до претседателот на Европскиот совет со цел одржување на посебен состанок на Европскиот совет со претседателите на државите од Претседателскиот процес Брдо-Бриони за иднината на проширувањето на ЕУ со земји од југоисточна Европа.

Во таа смисла беше посебно апострофирано дека неопходно е да се обнови политичкиот ангажман на ЕУ во југоисточна Европа, како и да се актуализира прашањето за проширување на ЕУ.

Домаќин на следниот состанок на Претседателскиот процес Брдо-Бриони наредната година ќе биде Босна и Херцеговина.

Милена Георгиевска

Неадекватна промотивна кампања и мал број на избирачки места

На изборите за советите и претставниците на националните малцинства кои на 31 мај 2015 година се одржаа во сите жупании и околу двесте градови и општини, излегоа 13,5% избирачи. Се избираа 288 малцински совети и 173 претставници, а право на глас имаа нешто повеќе од 300.000 избирачи

Овие податоци ги изнесе потпретседателката на Државната изборна комисија, Весна Фабијанчиќ Крижаниќ, на состанокот на Советот за националните малцинства на РХ одржан на 18 јуни. Анализирајќи ги одржаните избори за совети и претставници на националните малцинства, Советот оцени дека и овие избори се одржани со неадекватна промотивна кампања и со мал број на избирачки места. Целокупната промотивна кампања беше резултат на активностите на Советот и на неговите членови, на малцинските здруженија и институции, како и на организациите на цивилното општество – ГОНГ и СТИНА.

Заклучено е и дека малата излезност е последица на медиумската блокада за овие избори, а на малцинствата ниту со помош на Програмскиот совет на ХРТ не им успеа да обезбедат адекватен медиумски простор за овие избори. Едни од ретките светли точки на рушењето на оваа медиумска блокада е примерот со весникот „Слободна Далмација“ од Сплит, како и со локалните радио и ТВ станици. „Слободна Далмација“ во текот на изборната седмица им отстапи секојдневно по една страница на сите кандидати од сите листи на сите национални малцинства за да ги претстават своите изборни програми. Исто така, меѓу првите на своите страници ги објави привремените и конеч-

ните резултати на изборите за совети и претставници на националните малцинства во Град Сплит и Сплитско-далматинската жупанија.

Како позитивен пример беше истакната големата излезност во Град Сплит од 18,33%, а особено на македонското национално малцинство во Град Сплит со излезност од 28,16%. Советот уште еднаш констатираше дека советите и претставниците сè уште ги немаат сите потребни услови за исполнување на својата функција за унапредување, зачувување и заштита на положбата на националните малцинства во целокупното општество преку учество во јавниот живот и во управувањето со локалната управа и самоуправа. Сè уште не се создадени предуслови за остварување на нивната полна улога и не се прифатени како дел од локалната и регионалната самоуправа. Со влегувањето на Хрватска во ЕУ, прифатените стандарди сè повеќе се игнорираат што се гледа и низ недоволното функционирање на малцинската управа која сè уште ги нема вистинските можности за дејствување.

Членовите на Советот утврдија и дека освен локалните дневни листови, медиумите не ја пренесоа Декларацијата за нетолеранција и етноцентризам во РХ, која во Пула на 14 мај 2015 г. ја потпишаа претседателот на Советот и членовите на Советот за националните малцинства, а кои се пратеници во Хрватскиот

сабор. Присутните членови на Советот за националните малцинства едногласно го поддржаа донесувањето на оваа Декларација и потврдија дека повод и цел на нејзиното донесување е исклучиво афирмација на РХ. Содржината на Декларацијата во поголемиот дел се однесува на појавата на култот на традицијата во најнегативна смисла, системот на отфрлање поради некои предизборни активности, создавање на некои ирационални ситуации, претставување на чин на предавство за било какво несогласување од страна на малцинствата, зголемување на ирационалниот страв од различности, теории за завери, прикажување на истапите на припадниците на националните малцинства како национално понижување, како и константно воведување на војните од било кој период како главен промотор на таквата политика.

Во продолжение беше разгледана Уредбата на Владата на РХ за критериумите, мерките и постапките на финансирање на програмите и проектите од интерес за општо добро, бидејќи здруженијата укажуваат дека оваа Уредба е неспроведлива за националните здруженија и е во спротивност со Уставниот закон за правата на националните малцинства. Согласно со тоа, побараа Владата на РХ да ја измени Уредбата, односно таа да не се однесува на националните здруженија.

Биљана Митревски

Избрани Македонци за градови и жупании

Загреб

На 31 мај беа одржани изборите за членови на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб. Од вкупно 1269, гласаа 49 бирачи, односно 3,86% и избраа 25 кандидати предложени од листата на МКД „Охридски бисер“ од Загреб. На конститутивната седница на Советот што се одржа на 2 јули во загребската Градска управа, именувани се **Томе Апостолоски** за претседател и **Лилјана Грујоска** за заменичка на претседателот. На Апостолоски ова му е втор по ред мандат за претседател на Советот. За претставник на македонското национално малцинство за Загребската жупанија избрана е **Лена Гапиќ**, исто така, предложена од МКД „Охридски бисер“. На неа ова ѝ е втор мандат, истата функција ја вршеше од 2007 до 2011 г.

Риека

Ивона Дуноски Митев е избрана за претседател на Советот на македонското национално малцинство за Приморско-горанската жупанија, а **Славица Чомов** за заменик-претседател на Советот на МНМ за Приморско-горанската жупанија. Од оваа година Македонците во Приморско-горанската жупанија имаат Совет по прв пат, така да и именуваната претседателка и нејзината заменичка оваа должност ја вршат по прв пат.

За претседател на Советот на македонското национално малцинство за Град Риека избрана е и именувана **Ванѓа Калиќ**, а за заменик на претседателот на Советот на МНМ за Град Риека **Илија Христовулов**. Калиќ како советник ја вршеше функцијата во мандатот од 2011 до 2015 година, а Христовулов како потпретседател на Советот функцијата ја вршеше во мандатот од 2003 до 2011 година.

Сплит

На последните избори за совети и претставници на македонското национално малцинство во Град Сплит и Сплитско-далматинската жупанија, Македонците беа малцинство со најголем просек на излезност од 28,16% од вкупно 245 бирачи. Мнозинство во Градскиот Совет на македонското национално малцинство доби листата која ја предложи МКД „Македонија“ во однос на листата од МКЦ.

На конститутивниот состанок одржан на 13.06.2015 г. во просториите на Град Сплит, за претседател на Советот на македонското национално малцинство за Град Сплит е избрана **Фросина Мавсар**, долгогодишна член-

ка на истиот Совет, а за нејзин потпретседател е избран **Владимир Апостолски**, досегашен жупаниски претставник на МНМ за Сплитско-далматинската жупанија.

За жупаниски претставник на македонското национално малцинство за Сплитско-далматинската жупанија е избран **Ангел Митревски**, досегашен потпретседател на Советот на македонското национално малцинство за Град Сплит.

Задар

Мирјана Мајиќ оваа година по трет пат беше избрана за претставник на македонското национално малцинство за Задарската жупанија по предлог на МКД „Билјана“. Мајиќ веќе 11 години ја извршува функцијата претседател на МКД „Билјана“. Во својата кариера како претставник на Македонците во Задарската жупанија може да се пофали со

одлична соработка со претставниците на жупанијата, на Град Задар, како и со претседателот на Координацијата на националните малцинства во Задарската жупанија, Веселко Чакиќ.

Осиек

Јагода Цветичанин, род. Тренеска. Македонка по раѓање, осиечанка по определување – пишуваше на предизборниот леток за кандидатката за претставничка на македонското национално малцинство за Град Осиек. Професорка по клавир во пензија, судски преведувач за македонски јазик, учителка по македонски јазик и култура, основач на МКД „Браќа Миладиновци“ (1994) и негова осумгодишна претседателка. Нејзиното континуирано 21-годишно „македонствување“ во Осиек и Р. Хрватска го препознаа граѓаните со македонско потекло, ја предложија за свој кандидат и ја поткрепија нејзината победа на изборите со 31 глас од 52 бирачи, што претставува 32,30% од регистрираните 161 Македонец во Град Осиек. Со знаење, искуство и љубов кон Македонија – беше нејзината изборна порака.

Драгољуб Сиљаноски, претставник на македонското национално малцинство за Осиечко-барањската жупанија. Роден е во Кичево, Р. Македонија, во 1961 година. Живее и работи во Нашице, по занимање дипломиран економист. Функцијата претставник на македонското национално малцинство за Осиечко-барањската жупанија ја вршеше и во мандатот од 2007 до 2011 г. Во тој период учествуваше во основањето на Семакедонската координација во Република Хрватска, а беше и член и претседател на Координацијата на националните малцинства во Осиечко-барањската жупанија.

Пула

За претседател на Советот на македонското национално малцинство за Град Пула е избран **Орце Стојкоски**. Тој по прв пат е избран на таа функција. Досега бил член во сите мандати на Советот, а моментално е и претседател на МПЦО „Св. Јоаким Осоговски“ од Пула. За заменик на претседателот е избран **Игор Јаневски**, по прв пат на таа функција и по прв пат член на Советот на МНМ за Град Пула, а моментално е и благајник на МПЦО „Св. Јоаким Осоговски“ од Пула.

Советот на македонското национално малцинство за Истарската жупанија за прв пат се конституира на 8 јули 2015 г. За претседател е избран **Зоран Петровски**, кој моментално е член на Управниот одбор на МПЦО „Св. Јоаким Осоговски“ од Пула, а за заменик на претседателот е избран **Орце Стојкоски**.

Упатуваме честитки до избраните претставници на македонското национално малцинство во Хрватска, со желба за успешна понатамошна работа во мир и слога, голема толеранција, бидејќи само кога луѓето се заедно сплотени, доаѓаат до големи успеси.

Е. П. – А. А. – Б. М. – Е. К. К. –
Ј. Т. – М. З.

Интерес на сите држави во регионот е стабилна Македонија

Со потпретседателката на хрватската влада и министерка за надворешни и европски работи, Весна Пусиќ, се сретнавме во Сињ, на 18 јуни, на манифестацијата „Типалови денови“, организирана по повод 20 години од смртта на познатиот хрватски либерал Мико Трипало, инаку близок соработник и пријател на македонските либерали Крсте Црвенковски и Славко Милосавлевски. Пусиќ со задоволство прифати да направиме разговор, дотолку повеќе што пред само два дена од средбата која ја имавме, се вратила од Македонија

Во Вашето обраќање на симпозиумот „Трипалови денови“ ги допревте прашањата за слободата на медиумите, за независно судство, за демократија, човекови права, теми, кои во моментот се актуелни и во Македонија, имајќи ја предвид настаната политичка криза во земјата. Ве молам за Ваш коментар, бидејќи рековте дека бевте пред два дена во Македонија, и ги следите случувањата таму.

Да. Македонија е апсолутно на една многу сериозна пресвртница во овој момент. Со години се сметаше дека најслаба точка, што се однесува на стабилноста во југоисточна Европа е Босна и Херцеговина. БиХ направи еден огромен скок со новиот пристап кон ЕУ, низ кој и е овозможено на подруг начин да му се пријде на процесот за стабилизација и придружување, значи да се активира таа Спогодба и низ тоа БиХ тргна на европскиот пат. Ќе биде тешко, ќе биде комплицирано, но тој чекор е направен.

Многумина сметаат дека Македонија со години назадува, токму поради тоа што не ги почнува преговорите со ЕУ?

Македонија всушност, дефакто, пред Хрватска го ратификуваше Договорот за стабилизација и придружување, ние тоа го сторивме 2001 г., а мислам дека Македонија тоа го стори нешто пред нас, денеска сè уште е во статус на кандидат, но ниту ги започнала преговорите. Формално, таа е на тој пат кон европското членство, натаму отиде доста пред БиХ, фактички мислам дека денеска Македонија е уште подалеку од таа цел, отколку што е тоа БиХ, бидејќи од низа причини Македонија назадуваше. Во овој момент мислам дека и сама Македонија во себе треба да најде сила за еден силен исчекор, а од друга страна, и ЕУ мора да најде еден нов поинаков пристап за Македонија кој ќе го олесни излезот од оваа блокада, политички гледано во која Македонија се наоѓа.

За изградба на една држава

А Европската унија?

ЕУ ја спомнувам кога зборувам за нашиот регион, затоа што сметам дека за нашиот регион тоа е многу повеќе отколку само членство во некоја голема и важна меѓународна организација, тоа е важно за нашиот регион, затоа што претставува една матрица во изградба на една држава, една институција, и затоа незиниот пат е толку важен. Тој се фаќа во кострец и со корупцијата, и со функционирање на правосудството, и човековите права и слободата на медиумите, и конечно, со функционирање на институциите кои треба да бидат сервис на граѓаните.

ЕУ е своевидна матрица за изградба на една држава со сите свои институции. Ова што денеска и се случува на Македонија, како е да е извртена слика во огледало. Што мислите Вие?

За нас ЕУ е многу повеќе од членство во некоја организација. Можеме да критизираме, има сто лоши работи и недостатоци кои може за ЕУ да се кажат, но за новите држави, а ние сите сме нови држави, така и Македонија во овој регион, ЕУ е матрица за изградба на државата, сè останато за нас граѓаните на тие земји, па така и за граѓаните на Македонија, е преопасно. За нас, држава која слабо функционира, или која има тешкотии во функционирањето на институциите е секогаш опасна за своите сопствени граѓани, затоа што не се знае до каде се ограничувањата на досегнувањето на моќта, кој има монопол на насилството, теориски зборувано она што во теоријата на државата секогаш го има низ своите институции, а не арбитражни групи, сето тоа за нас е олеснето, би рекла со фактот на постоењето на таа ЕУ, која има структурирано искуство на одреден број држави, на кое ние би можеле да ги изградиме своите институции. Затоа, тоа за Македонија е толку важно. На тој пат, нешто со своја вина, јас би рекла многу повеќе од некои надворешни причини, кои не беа под контрола на Македонија, и ова што денеска го гледаме е резултат на тоа ненапредување, односно тоа свртување во друг правец.

Македонија не е сама

Сметате дека сами треба да си го пронајдете патот како би се вратиле на поставените цели. Дали може Македонија сама, во ваква констелација на односите, да го најде вистинскиот пат, дали има сила сама да се справи со тоа?

Македонија секако мора сама да најде сила, затоа што ако нема, многу тешко некој ќе ви помогне, ако не можете сами. Но, Македонија секако не е сама. Прво има држави од ЕУ, а и земји од регионот на кои им е важна стабилноста во регионот (не велеам дека сите политичари се рационални), која е многу меѓусебно зависна. Значи, една

нестабилна држава во регионот носи нестабилност на сите, според тоа интерес на сите држави во регионот е стабилна и функционална Македонија. Секако, таа во своите напори и амбиции не е сама. Од друга страна постои ЕУ, која има инструменти да помогне, и која јасно рекла и на тоа треба да се инсистира, дека Македонија има европска перспектива. Со други зборови, дека кога ќе ги исполни условите, ќе стане членка на ЕУ, според тоа, треба да се инсистира да дојде до тоа. Во секоја држава и во политичките елити има луѓе кои се за тој пат, а има луѓе и кои се против тоа. Затоа што е полесно да се лови во матни води. И тие кои ловат во матни води, сигурно ќе бидат против македонскиот пат кон Европа, но повеќето, велеам кои сакаат пристојно среден живот ќе го имаат тоа како единствена, и всушност реална шанса.

Мислам дека не треба да се појде од претпоставката дека Македонија е сама, но всушност треба да се појде од претпоставка дека Македонија е сама. Некој може да помогне од надвор, само ако имаш изворна и почетна сила да сакаш барем и делумно да си помогнеш на самиот себе. Ако тоа го нема, тогаш е многу тешко некој од надвор дека ќе може да помогне.

Милена Георгиевска

Прашањето за името веќе не е сериозно прашање

Сметате ли дека со смената на власта во Грција ќе може да се помести од „мртва точка“ проблемот што го имаме со името?

Мислам дека тоа прашање за името веќе не е сериозно прашање. Тоа се користеше за тоа, Македонија долго да се попречува. Но, мислам дека тоа прашање на многу начини може да се реши, или да се започне процесот на решавање на тоа прашање. Ако територијално тоа прашање

кај Србија, а тоа е прашање на односот со Косово, се позиционира во преговорите во поглавје 35, како останатите прашања, тогаш и прашањето на името, во случајот со Македонија, може да се позиционира во едно од поглавјата, а при тоа да не се попречува напредување на другите места. Но, за тоа треба да постои волја во ЕУ, доволно е да постои волја кај другите соседи. А во прв ред, треба да постои волја во Македонија.

ЗМРХ со нов Статут и Деловник за работата на Собранието

Редовното Собрание на Заедницата на Македонците во РХ се одржа на 16 мај 2015 година во салата на здружението „Зелена акција“ во Загреб. Седницата започна со интонирањето на хрватската и македонската химна и оддавањето почит со едноминутно молчење на загинатите борци кои во историјата на создавањето на Република Македонија ги дадоа своите животи за нејзината слобода и независност, особено на припадниците на полициските сили, кои неодамна беа убиени во Куманово, како и на сите загинати бранители во Татковинската војна во Хрватска.

По одржаниот пригоден говор на претседателот на ЗМРХ, Илија Христодулов, присутните ги поздравиле и ценетите гости, амбасадорката на РМ во РХ, Даниела Караџоска, претседателот на Координацијата на советите и претставниците на МНМ во РХ, Томе Апостолоски и претставничката на МПЦ во РХ, Зорица Локас.

Со утврдувањето кворум за донесување на правно ва-

жечки одлуки, седницата продолжи по усвоениот дневен ред. Претседателот Христодулов ги поднесе Извештајот за работата и Годишниот финансиски извештај на ЗМРХ за 2014 година, како и Планот и програмата за работа и Финансискиот план на ЗМРХ за 2015 година. Извештајот за извршената контрола на финансиското и општото работење на ЗМРХ за 2014 година

го поднесе претседателката на Надзорниот одбор, Виолета Штерјова. Сите Извештаи и планови беа усвоени од делегатите на Собранието.

Согласно новиот Закон за здруженија на РХ, претседателот Христодулов ги претстави предлозите на новиот Статут и Деловник за работата на Собранието на ЗМРХ и по дадените неколку амандмани кои не беа усвоени, предлозите на Статутот и Деловникот се усвоени. Од предложените три кандидати, Илија Христодулов, Томе Апостолоски и Бранка Јањиќ, за ликвидатор на ЗМРХ едногласно беше именуван Илија Христодулов.

На крајот, Борис Трајановски ги информираше делегатите за реализацијата на овогодешната културна манифестација 18. Денови на браќата Миладиновци во Осиек и Гаково, посветена на 200-годишнината од раѓањето и 110-годишнината од смртта на бискупот Ј. Ј. Штросмаер, и ги повика на заедничко учество.

Е. П.

Јубилејна година за МКД „Охридски бисер“

На Собранието се истакна дека кај помладите е најважен развојот на културните навики, а пред сè, она највредното, негување на потеклото и чувството за припадност. МКД „Охридски бисер“ годинава одбележува 10 години од формирањето

МКД „Охридски бисер“ од Загреб на 29 јуни 2015 година во салата на здружението „Зелена акција“ го одржа годинешното редовното Собрание. По свеченото интонирање на хрватската и македонската химна, утврдениот кворум и усвоениот дневен ред, претседателот Благој Штерјов се осврна на работата

на Друштвото во изминатиот период. Извештајот беше усвоен од членовите, исто како и извештаите за Планот и програмата на работата на Друштвото за 2014 и 2015 година и Годишниот финансиски извештај за 2014 година. Извештајот и Записникот на Надзорниот одбор за извршената контрола на финансиското

работење на Друштвото го поднесе Олга Чичек, па по дискусијата и тој беше усвоен.

Во продолжение на седницата, Елизабета Петровска ги претстави предлозите на новиот Статут и Деловник за работата Собрание-то на Друштвото и ги образложи измените и дополнувањата. Членовите дадоа неколку забелешки за граматички и технички грешки. Беа дадени и неколку нови амандмани кои не беа усвоени. Така по расправата, предлозите на Статутот и Деловникот беа усвоени од членовите на Собранието. Согласно новиот Закон за здруженија, Благој Штерјов беше имену-

ван за ликвидатор на Друштвото, а тој изрази благодарност за укажаната доверба.

На крајот, претседателот истакна дека оваа година е 10-годишнина од формирањето на МКД „Охридски бисер“ и по повод јубилејот ќе биде организирана пригодна манифестација. Ги повика и членовите да го дадат својот придонес во организацијата и работењето, особено помладите кај кои е најважен развојот на културните навики, а пред сè, она највредно, негување на потеклото и чувството за припадност.

Е. Петровска

Демократија во новинарството во Република Македонија

Така беше насловено предавањето на македонската амбасадорка во Република Хрватска, Даниела Караџоска, што се одржа за време на трибината Медиуми и демократија на 1 јуни 2015 година во Новинарскиот дом во Загреб. Со трибината модерираше проф. Бранка Старчевиќ, новинарка и претседателката на Здружението на пензионирани новинари на ХРТ, а свои излагања имаа хрватските новинари и дипломати Дражен Вуков Цолиќ, Неда Риц и Силвија Лукс, како и новинарот Зденко Дука, поранешен претседател на

Хрватското новинарско друштво.

Амбасадорката Караџоска во своето предавање зборуваше за предноста на студиите по новинарство на Универзитетот во Скопје и ги запозна присутните со правилата на Здружението на новинари на Македонија. Потоа премина на актуелната политичка криза во Македонија, нагласувајќи дека терористичкиот напад во Куманово е закана и за целиот Балкан. Но, и покрај тоа, посочи дека Македонија е стабилна и безбедна земја, и дека според некои податоци во наредните две

години по економскиот развој ќе биде прва во Европа. Предавањето го заврши со критика до хрватските медиуми и интернет порталите, бидејќи некои од нив објавувале непроверени и невистинити информации за случувањата во Куманово и со тоа ги повредиле Македонците во Хрватска и Македонија, а и

Хрватите во Македонија, па им порача да бидат повнимателни со брзите информации. Во критиката ја поддржа и модераторката Старчевиќ, која во името на сите се извини за навредите, заклучувајќи дека се во прашање необразовани новинари кои исто така, треба да се извинат.

Е. П.

Во чест на бискупот Јосип Јурај Штросмаер

Заедницата на Македонците во Република Хрватска и МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек на 13 јуни 2015 година по осумнаесетти пат заедно ја организираа културната манифестација „Денови на браќата Миладиновци“. Настанот традиционално се организира во Гаково, вечното почивалиште на големиот Бискуп, пријател и мецена на Стружките браќа, а оваа година беше во чест на двесте годишнината од неговото раѓање и сто и десеттата годишнина од неговата смрт

На манифестацијата присуствуваа Даниела Караџозоска, амбасадорка на Република Македонија во Република Хрватска, претседателот на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, Илија Христодулов, претседателот на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, Томе Апостолоски, претседателот на МКД „Охридски бисер“ од Загреб, Благоја Штерјов и претставници на македонските друштва од Хрватска. Од страна на МКД „Браќа Миладиновци“, на свеченоста присуствуваа речиси сите членови како и новоизбраните претставници на македонското национално малцинство за Град Осиек, Јагода Тренеска Цветичанин и за Осиечко-барањската жупанија, Драгољуб Сиљаноски. Свеченоста ја збогатија со своето присуство и заменикот градоначалник на Град Гаково, Мирко Куриќ и домаќинот, генералниот викар на катедралата во Гаково, монсињорот м-р Иван Куриќ.

Свеченоста започна со разгледување на Катедралата и прием кај генералниот викар монсињор м-р Иван Куриќ, по што следеше полагање венци на

гробот на Ј. Ј. Штросмаер. Овде пригодно, гостинката од МКД „Илинден“ од Риека, Славица Чомов, ја отпеа песната „Молитва“ по што следеше кратко предавање – претставување на Катедралата од страна на генералниот викар.

Разгледувањето на Спомен-музејот на Ј. Ј. Штросмаер беше уште една пригода да се следи излагањето на проф. Владо Филиќ кој се осврна на животот и делото на великиот Штросмаер и богатите врски помеѓу Македонија и Хрватска почнати во далечната 1861 година кога беше издаден Зборникот на народни песни на браќата Миладиновци со поддршка на Штросмаер.

Следуваше изложбата на стари разгледници и слики од Драгољуб Сиљаноски во предворјето на Центарот за култура Гаково. „Сè почна случајно, кога собирајќи стари разгледници кои од Македонија патувале за Хрватска, сфатив колку многу луѓе уште од 1918 до денес дошле од Македонија овде“, објасни Сиљаноски и додаде дека значењето на оваа изложба е повеќекратно: таа ни кажува дека Македонците работеле и живееле во Хрватска, доаѓа-

ле на екскурзии и туристички посети на оваа земја, на отслужување на воениот рок, но и на разни спортски манифестации. Подготовките за изложбата траеле пет години, а истата беше обогатена со пригодни плика и картички со верски мотиви.

Предворјето на Центарот за култура беше збогатено и со изложбата на етно-секцијата „Везилки“. Вредните членови се претставија со своите ракотворби и деликатеси од македонското поднебје.

По изложбите, пред присутните беше претставена двојазичната збирка поезија „Огниште“ на Милена Златеска од Пула, член и секретар на МКД „Св. Кирил и Методиј“. За книгата говореа Бранка Јањиќ од Осиек и Елизабета Петровска од Загреб. Петровска, и самата наградувана поетеса, истакна дека „секој поетски збор е благослов, а двојазичниот двоен, зошто зближува, поврзува, открива и облагородува“, додека за својата поезија Златеска истакна дека е „искрена“ и доаѓа „од длабочината на душата“ која е растргната од копнеж по двете татковини.

те се фатија на оро, запеаја и на прекрасен начин му се заблагодарија на великиот Бискуп и на браќата Миладиновци. Водителка на концертот беше Бранка Јаџиќ, која заедно со претседателот Борис Трајановски врачи благодарници. Дружењето на учесниците и гостите продолжи во градскиот подрум Ѓаково.

Покровители на манифестацијата беа Советот за националните малцинства на Република Хрватска и Градот Ѓаково.

Јулијана Тешија

Културната програма продолжи во салата на Центарот и беше заокружена со настапите на секциите на МКД „Браќа Миладиновци“ и нашите гости. Започнаа најмалите членови „Бисерчиња“, кои ја завршија и наставата по македонски јазик во ОУ „Вијенац“. Настапија со песни и рецитации, а концертот кулминираше со настапите на мешовитиот хор „Вардарки“, инструменталистите „Т'га за југ“ и фолклорната секција „Танец“. Следуваше настап на гостите – женската клапа „Цертиса“ од

Ѓаково кои отпеаја и неколку македонски песни. Гостинката и пејачката Милка Маѓариќ на крајот ги изведе „Зајди, зајди“ и „Македонско девојче“ по што присутни-

„Вардарки“ и „Т'га за југ“ во Винковци

МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек се претстави на Петтата смотра на фолклорот „Роберт Бајтал“ во Винковци, овој пат со гостување на мешовитиот хор „Вардарки“ и оркестарот „Т'га за југ“.

Фолклорниот ансамбл „Лисински“ веќе 15 години по ред го организира овој фестивал на фолклорното творештво во чест

на својот долгогодишен член и водител на детската секција, трагично и прерано починатиот, Роберт Бајтал.

Оваа година на Смотрата се претставија „Вардарки“ и инструменталистите на „Т'га за југ“. Под диригентската палка на Слободан Цветичанин, долгогодишен член на Друштвото и првак на Операта на ХНК во

Осиек, распеаните „Вардарки“ кои дејствуваат полни 15 години се претставија со „Сплет македонски песни“ – 8 композиции кои ја претставуваат Македонија како мозаик на различни ритми и мелодии. Почнаа со „Среде Скопје Вардар тече“ и „Битола мој роден крај“, а завршија со „На Струга дуќан да имам“, „Се посврши сербес Донка“ и веселата „Рум, дум, дум“.

Хорот беше придружуван од инструменталистите Марцел Главочевиќ (хармоника), Игор Црнек (бас гитара) и Данијел Лојан (тапан), предводени од Кирил Наумов, виолинист и член на оркестарот на ХНК Осиек кои воедно се претставија и самостојно, со македонското оро „Невестинско“.

Јулијана Тешија

Свечена академија, промоција на книги и изложба

Годинешните Денови на македонската култура – Денови на Св. Кирил и Методиј во Сплит се одржаа по 24. пат и тоа со бројни активности

Пејачка група „Македонија“

Македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит, во соработка со Заедницата на Македонците во Република Хрватска, Советот на македонското национално малцинство за Град Сплит, МПЦО „Св. Наум Охридски“ од Сплит и претставникот на МНМ за Сплитско-далматинската жупанија, оваа година по 24. пат ја организираше културната манифестација „Денови на македонската култура – Денови на Св. Кирил и Методиј“.

Оваа година манифестацијата започна малку подоцна поради одредени ангажмани околу реализацијата на изборите за малцинските совети и претставници во Град Сплит и во

Сплитско-далматинската жупанија. Манифестацијата започна на 29 мај со Свечена академија на МКД „Македонија“ од Сплит. По воведниот збор на претседателот на МКД „Македонија“, Ангел Митревски, веќе традиционално почесниот претседател на МКД „Македонија“, Владимир Апостолски, одржа предавање за животот и делото на Св. Кирил и Методиј, со осврт и на активноста на нивните ученици Св. Климент и Наум Охридски, изнесувајќи притоа и некои податоци кои досега не ѝ беа познати на широка сплитска јавност. Свечената Академија ја обогати пејачката група „Македонија“, која го покажа својот голем десетгодишен

репертоар со неколку групи на песни, испрекинати со настапите на фолклорната група и настапот на најмалите ученици кои го учат македонскиот јазик по „Модел Ц“ во основното училиште „Скалице“ во Сплит. На крајот на оваа Академија, претседателот Митревски ги повика сите Македонци и Македонки да излезат на изборите на 31 мај и да им го дадат својот глас на луѓето за кои веруваат дека ќе ги исполнат нивните очекувања.

Универзитетска соработка

Како втор настан од „Деновите на македонската култура“, во соработка со Филозофскиот факултет во Сплит се одржа промоција на македонското издание на две книги од д-р Јосип Милат, професор-емеритус на Универзитетот во Сплит и почесен професор на Педагошкиот факултет на универзитетот во Штип, а тоа се книгите „Педагогија – теорија на оспособување“ и „Основи на методологија на истражување“, во издание на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Воведен збор дадоа Ангел Митревски, претседател на МКД „Македонија“ и проф. д-р Александар Јакир, декан на Фи-

Настап на учениците од „Скалице“

Фолклорната група на МКД „Македонија“ од Сплит

лозофскиот факултет во Сплит. Митревски го истакна значењето на поврзувањето и соработката на двата Универзитети кои се наоѓаат во градови кои се повеќе од 30 години градови-пријатели, како и можноста на подобро поврзување на овие градови на научно, културно, па и стопанско поле. Својот уведен говор проф. д-р Јакир го започна на македонски јазик, со што дополнително ја потенцираше пријателската атмосфера која владееше во просториите на МКД „Македонија“. Ја истакна посебно академската соработка на двата Универзитета, Штипскиот и Сплитскиот, а особено ги нагласи можностите за размена на студентите со проектот „Еразмус“, како и конкретни примери на размена на студенти помеѓу овие два универзитета.

За книгата говореа проф. д-р Емилија Петрова Ѓорѓева и Снежана Јованова Митковска (преведувачки на книгите), доцентот д-р Трајче Стојанов (промотор на македонското издание), а проф. д-р Никола Смилков зборуваше за доделување на титулата „почесен професор на Универзитетот во Штип“ на проф. д-р Јосип Милат.

Во својот завршен збор, професорот-емеритус Милат им се заблагодари на сите кои учествуваа во овој проект, од едниот и од другиот Универзитет, на нивните декани, на Македонците од МКД „Македонија“, а посебно

ја истакна помошта и соработката која ја имаше со нивниот претседател Ангел Митревски. „Затоа и го одбрав овој простор како простор на своите пријатели за промоција на македонските изданија на моите книги“, рече на крајот професор Милат и ги повика сите присутни на заедничко дружење со пригоден коктел.

Македонски народни носии на разгледници

Манифестацијата „24. Денови на македонската култура – Денови на Св. Кирил и Методиј“ продолжи седум дена со отворањето на изложбата на директорот на Музејот на македонската револуционерна борба, д-р Бранислав Светозаревиќ, под наслов „Македонски народни носии на разгледници од 1890-1950

година“. Во текот на својата 20-годишна научна работа објавил 20-тина рецензирани дела, а во изложбената дејност е автор на 19 фотографски, картографски и филателистички изложби поврзани со културата, историјата и спортот. За својата работа е одликуван неколку пати.

За значењето на оваа изложба во својот уведен збор се осврна Ангел Митревски и ги поздрави високите гости, меѓу кои беа амбасадорката на РМ во РХ, Даниела Караѓозоска, Марица Ружиќ, началничка во Град Сплит за национални малцинства и многу претставници на останатите национални малцинства од Сплит. Изложбата ја отвори амбасадорката Караѓозоска, која нагласи дека не ѝ беше тешко да допатува од Загреб само за оваа изложба, бидејќи го знае нејзиното значење и квалитет. Притоа се осврна и на значењето на работата на МКД „Македонија“ за зачувувањето на македонскиот национален и културен идентитет. На крајот и оваа средба заврши со пријатно дружење на нашата амбасадорка со припадниците на македонското национално малцинство кои ја искористија оваа можност од прва рака да слушнат информации за сето она поврзано со Република Македонија.

Биљана Митревски

Изложбата ја отвори амбасадорката Даниела Караѓозоска

„Светот на снитштата“ и „Виртуелна вистина“

Задарската публика на 17 јуни, имаше прилика да присуствува на отворањето на изложба на уметнички дела од двајца академски сликари од Скопје, Весна Радишиќ и Сашо Ацковски. Весна Радишиќ се претстави со својата изложба „Светот на снитштата“ цртежи во комбинирана техника и графика, додека Сашо Ацковски се претстави со изложбата „Виртуелна вистина“ слики и цртежи во комбинирана техника. Делата на овие ре-номирани уметници од Македонија беа изложени во изложбениот простор на Научната библиотека во Задар.

Изложбата беше организирана од страна на МКД „Билјана“ во соработка со Заедницата на Македонците во Република Хрватска во рамките на традиционалната манифестација „Творештво на македонските уметници во Хрватска“, а под покровителство на Советот за

националните малцинства во РХ. Изложбата ја отвори претседателката на МКД „Билјана“, Мирјана Мајиќ, која ги поздрави присутните гости, претставниците од останатите национални малцинства, како и новинарите од медиумите кои го следеа настанот. Веднаш по неа, краток говор одржа и потпретседателката на Друштвото, Надица Жампе-

ра. Специјален гостин на настанот беше јупанот Стипе Зрилиќ кој со посебно задоволство ги поздрави гостите и кажа неколку зборови за самата изложба, која како што тој вели, му пробуди голем интерес, бидејќи и тој самиот се занимава со уметност. Настанот беше доста посетен, околу триесетина Задрани дојдоа на самото отворање. Публиката уживаше во настапот на музичко-инструменталната секција на МКД „Билјана“ која настапи со неколку македонски народни песни. Исто така, настапи и литературната секција на Друштвото, а Надица Жампера прочита две песни од збирката „Носталгија и љубов“ на Мирјана Мајиќ. Меѓу присутните можеше да се видат и некои уметници меѓу кои и задарскиот сликар, Адам Марушиќ. На крајот на отворањето МКД „Билјана“ ги почести гостите со закуска. Делата на македонските сликари беа изложени наредните три дена во Задар.

Е. К. Кнежиќ

ICC 3D d.o.o.

DEZINFEKCIJA • DEZINSEKCIJA • DERATIZACIJA

Radnička cesta 75 • 10000 Zagreb

tel.: 01/60 40 100 • fax: 01/60 40 103

mob: 091/5251 141

e-mail: icc-3d@icc.hr

**Razlika koja se vidi.
Savršeno je moguće.**

ДЕНОВИ НА МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРА

Македонија така далечна, а така блиска

Под покровителство на Советот за националните малцинства на РХ и Хрватската матица на иселеници, МКД „Охридски бисер“ од Загреб на 22 мај ја организираше културната манифестација *Денови на македонската култура*. Настанот се одржа во просториите на Хрватската матица на иселеници во Загреб, а го опфати отворањето на изложбата на стари македонски разгледници и пригодни плика кои го поврзуваат македонскиот и хрватскиот народ, *Македонија така далечна, а така блиска* на Драгољуб Сиљаноски од Нашице.

Филателистичко-нумизматичката изложба опфати 31 разгледница од 1925–2014 година, 13 пригодни плика од 1968–

2007 година, 3 пригодни листови од 1935–1968 година, комплети на македонски денари, банкноти и монети од 1993 и 1995 година, 4 дреса и шалови на учесници во СЕХА лигата на ракомет: „ЦО Загреб“, „Нексе Нашице“, „Металург Скопје“ и „Вардар Скопје“, 2 дреса на ракометната репрезентација на Македонија и Хрватска, 2 капитенски знамиња потпишани од тренерите Лино Червар и Зденко Корди, бронзен грб на Р. Македонија и друго. Значајно е да се спомене дека Драгољуб Сиљаноски, кој воедно е член на МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек, е добитник на наградата „Johann Kohlhoffer“ за филантроп на годината на Осиечко-барањска жупанија за 2013 година. Изложбата беше збогатена со цр-

тежи на македонски народни носии изработени од архитектот од Скопје, Дарко Марковиќ и со ракотворби на етно работилницата *Разбој* при Друштвото.

За изложбата говореа м-р Горан Коров и авторот. Посетителите ги поздравиле директорот на Хрватската матица на иселеници, Марин Кнезовиќ и Костадинка Велковска во име на загребскиот градоначалник, а изложбата ја отвори претседателот на МКД „Охридски бисер“, Благој Штерјов. Во музичкиот дел под водство на Сафиудин Алимоски настапи пејачката група *Момчи бисерни* придружена од оркестарот *Охридски бисер*.

Елизабета Петровска

Одбележана 100-годишнината од смртта на Јане Сандански

„Да живееш значи да се бориш, робот за слобода, а слободниот за совршенство“
е најпозната мисла на македонскиот револуционер Јане Сандански

Јане Сандански, кој бил познат како Пирински цар (1872-1915), бил македонски револуционер, војвода и раководител на Македонската револуционерна организација. Во 1899 г. се запознал со Гоце Делчев и Ѓорче Петров и преминал во ТМОРО. Бил главен организатор на заплenuвањето на мис Елен Стоп. Се противел на решенијата на Солунскиот конгрес во 1903 г. за востание. Учествовал на Рилскиот конгрес во 1905 година и на окружните конгреси во серскиот округ. Во Првата балканска војна, го ослободил Мелник како претходница на бугарската армија, дејствувал при заземање на Рупелската Теснина, каде што со придружба влегол во Солун во 1912 г.

и дошол до судир со бугарските офицери поради своите ставови за автономна и независна Македонија. Како голем противник на врховизмот и на бугарската завојувачка политика кон Македонија бил убиен на 43-годишна возраст, а неговото дело го продолжиле неговите следбеници, санданистите. Поради тоа, тој е еден од најопаените македонски револуционери.

Сето тоа и уште многу други факти за животот и делото на Јане Сандански можеа да се слушнат и научат на трибината по повод 100-годишнината од смртта на македонскиот револуционер Јане Сандански, која се одржа на 18 мај, во салата на Трибината на Град Загреб, а во организација на Советот на

македонското национално малцинство за Град Загреб.

Воведниот збор го имаше претседателот на Советот, Томе Апостолоски, а на присутните им се обрати и македонската амбасадорка во Хрватска, Даниела Караџоска. На темата *Јане Сандански во македонското револуционерно наследство* говореше проф. д-р Наташа Котлар-Трајкова од Институтот за национална историја во Скопје, а на темата *Јане Сандански во македонската меморија* говореше проф. д-р Лилјана Гушевска од истиот институт. Предавањето беше проследено со проекција на хрватски јазик. На крајот на трибината, претседателот Апостолоски на предавачите им врач благодарници за успешна соработка.

Во музичкиот дел од трибината настапи познатата вокална етно група *Езерки*, која под водство на Бруно Урлиќ исполни неколку македонски народни песни.

Е. Петровска

За луѓето раЗЛИЧни околу нас

Под покровителство на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, на 29 мај 2015 година се одигра претставата насловена *РаЗЛИЧни – За луѓето раЗЛИЧни околу нас*. Студентите на првата година студии на Катедрата за филмска и театарска драматургија при Факултетот за драмски уметности од Скопје изведоа шест едночинки пред бројната публика во загребскиот театар „Сцена Видра“.

Шесте современи приказни кои се инспирирани од секојдневниот живот и под влијание на политичко-општествениот контекст во кој живееме, под будното око на шефот на Катедрата, проф. д-р Сашко Насев, ги создадоа авторите Артин Селмани (*Харлот*), Мона Паскалова (*Не постоиме*), Сашо Кокаланов (*Те чекав до зори*), Марина Трајковска (*Пари, секс и правда*), Ивана Димова (*Победа и пораз*) и Калија Киселички (*Бегство*). Идејата на проектот е да се инволвираат студенти од драматургија, театарска режија и актерска игра од различни катедри и различни возрасти, да се постигне меѓугенерациската соработка.

Претставата ја одиграа шест млади актери, некои од нив сè уште студенти, а некои само што дипломирале: Мир-

јана Трпковска, Никола Наковски, Емине Халил, Јеткин Сегаир, Марко Богдановски и

Вирџинија Ристевска. Режиери се Драгана Милошевска Попова, веќе искусна и сериозна режисерка, на чија иницијатива во проектот доаѓаат и Драгана Стојчевска, која е четврта година и во подготовка на својата дипломска претстава, како и Дамјан Костовски, студент на прва година на Катедрата по театарска режија. Фотографијата на плакатот ја потпишува Марко Димитриевски, а уметничкиот дизајн Марина Трајковска и Томислав Фирст. Претставата имаше и своја оригинална музика композирана од Глигор Кондовски. Координатор и ментор на целиот проект е м-р Катерина Момева.

Одличната актерска изведба на студентите доби огромен аплауз од воодушевената театарска публика.

Е. П.

Македонија во балканското буре барут (1850-1913)

Во Новинарскиот дом во Загреб на 5 јуни, беше промовирана книгата „Македонија во балканското буре барут (1850-1913)“ на хрватски јазик, од авторот проф. д-р Јован Донеv, актуелен амбасадор на Република Македонија во Велика Британија. Промоцијата беше во организација на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, а книгата ја промовираа проф. д-р Горан Калоѓера, почесен конзул на Република Македонија во Република Хрватска со седиште во Ријека и доц. м-р Горан Стојковски.

Авторот во книгата ги анализира историските, географските и верските услови кои биле во периодот од 1850-1913 година во Македонија, за чија територија се стремеле соседните држави, што предизвикало насилни промени на границата и страдање и протерување на македонското население.

- Амбасадорот Донеv напиша одличен геополитички, стратешки, дипломатски, историски и социолошки приказ на Маке-

донија во нејзиниот турбулентен период од 1850 година до Илинденското востание. Тоа е книга што секој Македонец треба да ја прочита и да ја има во својата библиотека. Упатувам искрени честитки на авторот на делото и на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб за нејзиното издавање, како и на д-р Горан Стојковски за уредувањето на книгата и на Анастасија Цако Арежина за извонредниот превод на хрватски јазик, рече проф. д-р Горан Калоѓера.

Претседателот на Советот, Томе Апостолоски, нагласи дека овој научен историски труд е особено значаен, бидејќи авторот Донеv со историски факти се осврнува на настаните и политиките на големите сили пред два века.

На промоцијата меѓу бројните присутни беше и амбасадорката на Р. Македонија во Р. Хрватска, Даниела Караѓозоска, која во пригодниот говор ја истакна големата важност на ова историско дело.

Е. П.

Денови на македонската култура во Истра

Деновите на македонската култура во Истра свечено беа отворени на 6 мај, во салата „Дневен престој“ во Карло Ројц. Македонското културно друштво на Истарска жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, секоја година овие Денови ги одбележува со неколку концерти на мешовитиот хор и оркестарот, како и со рецитаторски и поетски вечери, а и етно и креативни изложби, низ цела Истра. На овие вечери присуствуваат и многу гости, како од Истра, така и од Р. Македонија

Годинава манифестацијата беше отворена со прекрасна програма и со гости, пријатели и членови на Друштвото. Настанот почна со веселите македонски песни, а водител на вечерта беше професорката Бисерка Кухта која и ја најави промоцијата на книгата „Огниште“ од Милена Златеска, за почетокот на јуни.

Вечерта не би била целосна, ако не се слушне и по некој истарски збор, како и некоја отсвирена истарска нота, за што често е задолжен Драго Драгузет.

Етно и креативната работилница, пак, ги воодушеви присутните. Креативците и овај пат се потрудија со својата креативност да покажат нови изработени предмети.

Вечерта беше завршена со македонската песна и ора.

Промоција на книгата „Огниште“

Деновите на македонската култура продолжија на 3 јуни во Домот на хрватските бранители во Пула, со промоција на книгата „Огниште“ во издание

на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска. Вечерта беше отворена со песните: „Болен лежи млад Стојан“ и „На Струга дуќан да имам“ во изведба на мешовитиот хор и оркестарот на Друштвото.

Претседателот на Друштвото, Тодор Брдарски, свечено ја отвори оваа вечер, ги поздрави присутните гости и посочи дека во Р. Хрватска се ретки вакви семејства како семејството Златески, сите членови да работат од самиот почеток на активирање на македонските асоцијации, со љубов, чесно и секојдневно да се ангажирани и тоа не само во Друштвото, туку и во Црковната Општина и Советот, со што доста придонесуваат. Тој упати честитки на авторката за книгата „Огниште“ и ѝ посака успех во понатамош-

мошното творење. Беа пренесени и поздравите и честитките на претседателот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Илија Христовулов.

Промотор на книгата „Огниште“ беше Бенита Гошев, почесна претседателка на Друштвото. Таа нагласи дека авторката книгата ја пишувала со преголема љубов, не само кон своето семејство, кон својот сакан сопруг, туку и кон својата татковина и градот каде живее и каде ги пораснала своите ќерки и затоа, наслов на книгата би можел да биде „Ода на љубовта“, но болката за својот крај, за своето огниште преовладала и збирката е наречена „Огниште“. Потоа следеа стиховите на песните „Огниште“ и „Три ангели“ од Милена Златеска, каде промоторката забележа: „Песни кои зборуваат за нивната љубов го допираат човекот в срце. Тоа е љубов за поврзаноста на две битија која меѓусебно несебично ја делат. Оваа збирка е Ода на љубовта“.

Поетесата Елизабета Петровска, воедно и коректор на книгата, ѝ честита на авторката со желба за понатамошен

успех и прочита неколку песни од збирката, меѓу кои и песните „Мајчина рака“ и „Живот“.

Да не се забораваат корените

„Вечерва навистина сум посебно среќна и голема ми е чест мојата среќа да ја поделам со сите вас, од срце ви благодарам што оваа вечер сте со мене“. Избор на авторката беа песните „Животен пат“, Замрзната солза“ и „Аманет“ и заврши со стиховите:

*„Не допуштите, чеда мои.
Песните од вашата мајка,
да бидат заборавени ...“*

со кои дава порака да се не забораваат корените на своето потекло, со која цел е и напишана оваа книга, како што рече и самата авторка. Читањето на песните беше обогатено со звуците на кларинетот во изведба на Магдалена Златеска.

Секоја година за Деновите на македонската култура во Истра, МКД „Св. Кирил и Методиј“ настојува да ја прикаже сличноста и разликите на изворните народни инструменти на Р. Македонија и Истарска жупанија, а тоа се кавал, зурла на истарски „роженица“, како

и гајда на истарски „мих“. Оваа година имавме чест, да ни дојдат гости од Крањ, Филип Дамјанов кој свиреше на кавал, зурла и гајда, на тапан го следеше Тодор Стојменов, а на мих и роженица ни се претставија Робер Крбавац и Даниел Витасович.

Програмата беше завршена со песните „Лажни, лажни Вере“ и „На срце ми лежи“ на мешовитиот хор и оркестарот на Друштвото под водство на проф. Бесерка Кухта.

Водителката на програмата Михаела Златеска во име на Друштвото им заблагодари на

реализаторите на програмата: Советот на националните малцинства во Р. Хрватска, Истарска жупанија, Град Пула и на сите донатори на Друштвото. Водителката во име на Друштвото ја упати следната благодарност кон авторката: „Особено големо благодарам на Милена Златеска, што со напишан збор остави белег на својата голема љубов кон својот роден крај, семејството и пријателите, со што и нас не обогати, бидејќи својата љубов ја подели со нас, кои живееме со неа.“

М. Златеска

Ин мемориам

Стојче Дрндаловски

После кратко боледување, нè напушти нашиот драг член на МКД „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, Стојче Дрндаловски, во својата 85 година. Роден е во Штип 1930 г. Средно училиште завршува во Струмица, а во Пула доаѓа 1950 г. каде завршува тригодишно Машинско подофицерско училиште и во ЈНА останува сè до пензионирањето во 1980 г.

По што ќе го памтите нашиот драг член кој е еден од основачите на македонските

асоцијации во Пула: Беше најстар член на мешовитиот хор на Друштвото и прв на орото. Витален, како во млади години чекорите го носеа, заедно со децата кои многу го сакаа, заедно им се виореше песната и со радосен глас знаеше да ги повика оние кои не се фатени на орото. Немаше 8. март да помине, а да не купи по еден каранфил на дамите – како тој велеше. На сите манифестации, на сите настани и патувања кои се организи-

раа во Друштвото, тој беше со нас. Последен пат со нас беше на 9 мај 2015 г. на 2. Фестивал на мултикултурност во Истра, кога пееше со хорот на Друштвото во театарот во Пула. За жал, неговото место од денес останува празно, но неговиот лик секогаш ќе биде присутен меѓу нас.

Од членовите на нашето Друштво му упатуваме искрено сочувство на неговото семејство, со кое секогаш се гордееше.

М. З.

In memoriam

Потреба од воведување чартер летови меѓу Хрватска и Македонија

На почетокот на јуни, амбасадорката на Република Македонија, Даниела Караџоска, ги посети Приморско-горанската жупанија, Градот Риека и Жупаниската стопанска комора

На заедничкиот прием во Градската управа на Град Риека амбасадорката ја примија жупанот Златко Комадина, градоначалникот на Риека, Војко Оберснел, претседателката на Градскиот совет на Град Риека, Доротеа Пешиќ-Буковац, а на приемот беа и заменик-жупанот Петар Мамула, раководителот на Канцеларијата на Приморско-горанската жупанија, Горан Петрц, почесниот конзул на Република Македонија со седиште во Риека, проф. д-р Горан Калоџера, како и претседателот на МКД „Илинден“, Илија Христовулов.

Градоначалникот Оберснел ги пофали активностите на ма-

кедонското друштво „Илинден“, кое иако е малобројно, доста е активно. Токму на иницијатива на друштвото „Илинден“ е воспоставена соработка меѓу Битола и Риека.

На состанокот беше нагласена и добрата соработка меѓу универзитетите во Риека и во Битола, а беше истакнато дека би било добро да се подобри и стопанската соработка. Посочен беше и интересот за формирање Јадранско-јонски макрорегион што дополнително би

ги олеснило и унапредило односите меѓу двете земји. Амбасадорката Караџоска истакна дека е потребно да се поттикне појака стопанска соработка и предложи соработка и во делот на туризмот, во вид на заеднички туристички понуди.

Посетата на македонската амбасадорка продолжи со разговор со претприемачите и со претставниците на Жупаниската стопанска комора Риека. Стопанствениците главно изразија задоволство од деловните односи со Република Македонија, но проблемот на кој најмногу се осврнаа се однесуваше на предолгиот рок при издавањето работни дозволи, кој изнесува два месеца.

Амбасадорката покажа желба да излезе во пресрет при решавањето на тој проблем и ја истакна важноста на стопанската соработка меѓу двете земји. Ја нагласи и потребата за воведување чартер летови меѓу Македонија и Хрватска. На крајот, беше упатен повик за македонско-хрватски деловен форум во рамките на форумот „Инвест“, што ќе се одржи во октомври во Опатија.

Ана Азеска

Zaštita manjina i uloga medija u demokratizaciji hrvatskog društva

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine održao je 16. lipnja 2015. godine u Opatiji seminar pod nazivom „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj – Zaštita manjina i uloga medija u demokratizaciji hrvatskog društva“. Ostvarivanje prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima od presudnog je značaja za promicanje ravnopravnosti manjina, stvaranje tolerancije i promicanje suživota s većinskim narodom i očuvanja kulturnog identiteta. Mediji su dužni doprinositi promicanju i poštivanju temeljnih ljudskih prava i sloboda, razumijevanju, poštivanju različitosti,

demokratskim dosegima i razvijanju kulture dijaloga kako bi nacionalne manjine postale prihvaćene u društvu kao ravnopravni članovi i subjekti društvenih događanja.

Seminar je otvorio ravnatelj Ureda mr. sc. Branko Sočanac, a sudionicima su se obratili svojim izlaganjima i predsjednik Savjeta Aleksandar Tolnauer, saborski zastupnici dr. sc. Furio Radin, prof. dr. sc. Milorađ Pupovac, Veljko Kajtazi i Juhas Šandor, prof. dr. sc. Siniša Tatalović i prof. dr. sc. Gordana Vilović s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu, Lela Vujančić iz Ministarstva kulture, Suzana Kunac iz Agencije za elektroničke medije, Branka Mandić s Hrvatske radiotelevizije i Stojan Obradović, glavni urednik novinske agencije Stina.

Raspravljalo se o pitanjima zastupljenosti manjinskih tema u programima radija i televizije na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kao i tiskanim medijima te važnosti uloge medija u očuvanju društveno-kulturnih vrijednosti

manjinskoga identiteta, a glavni naglasci su stavljeni na važnost suzbijanja stereotipa i govora mržnje na društvenim mrežama i u elektroničkim medijima te ulozi medija u jačanju svijesti o poštivanju i razumijevanju drugog i drugačijeg, razvijanju tolerancije, osjetljivosti na pojave diskriminacije i nepoštivanja ustavnih i zakonskih prava pripadnika nacionalnih manjina u hrvatskom društvu.

Dan ranije, 15. lipnja 2015. godine, predstavnici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Savjeta za nacionalne manjine održali su u Rijeci sastanke s g. Ilijom Hristodulovim, predsjednikom nacionalne Zajednice Makedonaca u RH i predsjednikom Makedonskog kulturnog društva „Ilinden“ i njegovim suradnicima te s predsjednicom Matice slovačke Rijeka Miroslavom Gržinić i suradnicima, a na kojima se raspravljalo o ostvarivanju manjinskih prava makedonske i slovačke nacionalne manjine koje žive na ovom području.

(Ured za ljudska prava i nacionalnih manjina)

Денот на Св. Кирил и Методиј одбележан и на Крк

На 24 мај, на островот Крк, во местото Јурандвор кое е познато по Башчанската плоча, пригодно е одбележан Денот на Св. Кирил и Методиј. Во прекрасната атмосфера и околина која беше преполна со туристи, членовите на фолклорната и пејачката секција со своите настани ги воодушевија присутните гости. Исто така, во самата програма беа прочитани и реферати за животот

и делото на Светите браќа Кирил и Методиј. Целата програма се одвиваше пред црквата Св. Луција во Јурандвор на општо задоволство на сите присутни.

Ваквата соработка со Општината Башка и месниот одбор Јурандвор е воспоставена уште од поодамна и се одржува во континуитет благодарјќи на одличните меѓусебни односи.

А. А.

Меѓународен ден на културни различности

Јубилејниот, десетти „Меѓународен ден на културни различности“ се одржа на 6 јуни во Задар. Интересно е што оваа година манифестацијата се одржа на плоштадот „Пет бунара“, во прекрасен амбиент со одлична акустика. На годинешниот настан учество земаа претставниците на албанското, бошњачкото, унгарското, црногорското, словенечкото, српското, италијанското и секако македонското малцинство. Главната цел на овој настан е претставување на малцинствата кои се присутни во Задарската жупанија преку нивното културно богатство и

традиционална храна која можеби не е толку позната меѓу граѓаните на Задар.

Настанот со пригоден говор го отвори Веселко Чакиќ во својство на претседател на Координацијата на националните малцинства на Задарската жупанија, кој изрази голема благодарност до Град Задар

за поддршката и одличната соработка како и до сите културни друштва кои функционираат во Задарската жупанија. Исто така, многубројната публика ја поздрави и Дражен Гргуровиќ, потпретседател на Градскиот совет на Град Задар, кој истакна како е посебно горд што оваа манифестација секоја година добива повеќе посетители, а организацијата од страна на самите малцинства е одлична. Тој смета дека само преку вакви културни манифестации претставниците на различни култури може убаво да се запознаат со што исчезнуваат сите предрасуди.

Како и секоја година, така и оваа македонскиот штанд беше еден од најпосетените. Меѓу изложените специјалитети се најде секако македонското тавче гравче, македонска баклава и кадаиф, тулумби, гурабии и македонско црвено вино. Специјалитетите беа приготвени од вредните раце на претставниците на Управниот одбор на МКД „Билјана“, како и на останатите членови на Друштвото. За МКД „Билјана“ настапи МКД „Македонија“ од Сплит, кое воодушеви со изведбата на сплет од македонски ора и македонски народни песни.

Град Задар од самото основање на Работната група на националните малцинства активно ја следи нејзината работа и дава финансиска помош за реализација на културните програми. Оваа манифестација се одржува веќе 10 години, а културната програма сведочи за добрата соработка меѓу Градот и националните малцинства, како и меѓу самите национални малцинства, што резултира со голема посетеност секоја година.

Елена Кипровска Кнежиќ

Едукациско советување за здруженијата

Претседателката на МКД „Билјана“, Мирјана Мајиќ и потпретседателката Надица Жампера на 19 јуни, присуствуваа на Едукациско советување за претседателите на здруженија, за останатите одговорни личности во здруженијата и за претставниците на локалните и регионалните заедници кои соработуваат со здруженијата. Канцеларијата за здруженија на Владата на РХ која е надлежна за оваа проблематика создаде тим од стручни личности кои одржаа предавање во мултимедијалната сала на Новиот кампус на Задарскиот универзитет.

Предавањето беше одржано по повод новите прописи кои ја регулираат работата на здру-

женијата за да се обезбеди правилно проведување на истите. Присутните имаа можност да слушнат за нормативната рамка за дејствувањето на здруженијата, но и за финансиските активности на непрофитабилните организации. Овој нов Закон за здруженијата ќе доведе

до зајакнување на автономијата во нивната работа како приватно-правни лица. Со новите прописи значително ќе се олесни постапката на ликвидација на здруженијата која до сега беше доста напорна и долга. Погolem акцент беше ставен на даночните прописи, но беше истакната и потребата здруженијата да се придржуваат и до Трудовиот закон, Законот за волонтирање како и Законот за здруженија.

МКД „Билјана“ секогаш се придржувала до актуелните закони кои ја засегаат како здружение, па така и овој пат доби корисни информации кои во иднина ќе ги спроведува на дело.

Е. К. Кнежиќ

Македонија е прекрасна земја, а Крушево е приказна за себе

Невио Смолиќ е младо момче од Задар кој има нешто заедничко со Македонците кои живеат овде, а тоа е големата љубов кон македонската звезда Тоше Проески

Гмолиќ безрезервно ја нуди својата помош во проекти поврзани со македонската музика особено ако имаат некаква поврзаност со нашиот ангел. Ја посетил Македонија неколку пати, а во продолжение ни зборува за неговото „македонско искуство“ и за тоа зошто го обожува Тоше Проески.

Кога прв пат се сретна со уметноста на Тоше Проески и зошто те освои неговата музика и тој како човек?

Прв пат слушнав за Тоше во 2001 година во периодот кога тој го издаде својот втор албум „Синот божји“ (2000), од пријател од Македонија кој ја следеше неговата работа. Во една прилика ми рече дека Тоше ќе стане многу популарен на територијата на целиот Балкан. И кога слушнав неколку негови песни имав чувство дека ќе направи нешто големо и дека навистина ќе биде голема звезда и дека наскоро ќе може да стои рамо до рамо со најдобрите хрватски пејачи. Неговиот специфичен глас веднаш ме освои. Подоцна почнав сè повеќе да ја истражувам неговата работа.

По што Тоше Проески беше поинаков од останатите пејачи, како го објаснуваш лудилото кое настануваше каде и да се појавеше?

Како што веќе истакнав, Тоше беше дефинитивно поинаков од останатите пејачи по многу работи, пред сè по единствениот талент и по својата едноставност. Се даваше целиот во музиката. Многу брзо стекна популарност и започна лава од реакции, привлекувајќи голем број на луѓе околу својата музичка дејност.

Одиш често во Македонија. Каков впечаток ти остави родниот град на Тоше Проески, Крушево?

Во Македонија и Крушево сум бил пет пати до сега. Македонија е прекрасна земја, а Крушево е приказна за себе. Уште при мојата прва посета на градот почувствував посебна енергија, свеж воздух, но сепак тоа е град полн со тага. Откога си замина Тоше како да си замина и еден дел од срцето на тој град. Сè на сè, тоа е град кој повикува повторно да му се вратите.

Зошто мислиш дека Хрватите се враќаат во Македонија после нивната прва посета на таа земја?

Првенствено заради гостопримството, културата, но и заради Тоше кој стана симбол за Македонија.

Мислиш ли дека Македонците доволно се трудат околу зачувувањето на ликот и делото на Тоше Проески?

Искрено мислам дека со оглед на можностите вложуваат доста труд за зачувување на ликот и делото на Тоше Проески, но секако, секогаш може повеќе.

Има ли овој фан клуб од Задар некакви планови во смисла на организации на вечери посветени на Тоше или слични случувања?

Тоше Проески – Фан клуб Задар секако има во план во блиска иднина да организира манифестации посветени на Тоше Проески и на неговата музика. Но, наскоро ќе зборуваме повеќе за тоа.

Елена Кипровска Кнежиќ

Уште една успешна година за МКД „Билјана“

На 26 јуни, МКД „Билјана“ одржа редовно годишно Собрание. На состанокот присуствуваа членовите на Управниот одбор, на Надзорниот одбор, како и членовите на Друштвото кое функционира веќе 16 години

На самиот почеток беа интонирани македонската и хрватската химна и беше одржан едноминутен молк за сите драги личности што МКД „Билјана“ ги изгуби оваа година, меѓу кои и првиот претседател на Друштвото.

Една од точките за кои се дискутираше беше предлогот за промена на Статутот на Друштвото како би се усогласил во формата со статутите на останатите здруженија. Предлогот беше едногласно усвоен од страна на присутните. Понатаму претседателката Мирјана Мајкиќ го прочита Финансискиот извештај за 2014 година каде ги образложи сите финансиски активности кои се случиле во текот на изминатата година. Извештајот беше едногласно усвоен. Претседателот на Надзорниот одбор, Бошко Кнежиќ, го прочита Извештајот потпишан од членовите и претседателот на Надзорниот одбор каде беше изнесено мислење за финансискиот извештај на Друштвото. Тој истакна дека не се најдени никакви неправилности со што и овој Извештај беше едногласно усвоен. Точката за која најмногу се дискутираше беше посветена на Програмата и планот на МКД „Билјана“ за 2014 година и сè што Друштвото успеало да реализира во изминатата година.

Мирјана Мајкиќ зборуваше за сите случувања кои Друштвото успеало да ги реализира со помош на Заедницата на Македонците во Хрватска и на Советот за националните малцинства во РХ. Беа спомнати и сите успешни соработки со останатите културни друштва од Задарската жупанија, сите постигнати успеси и пофалби од страна на Градот како најактивно културно друштво во Задарската жупанија, со најбогата програма. Секако, една од точките беше и Програмата за 2015 година. Членовите имаа прилика да слушнат што се планира МКД „Билјана“ за претстојните месеци. Програмата беше едногласно усвоена. Едена од новостите на годинешното Собрание беше и именувањето на ликвидатор по прв пат од кога постои Друштвото. Имено, новиот Закон за здруженија ја

наметнува потребата Друштвото да добие свој ликвидатор кој би го застапувал Друштвото доколку дојде до евентуално распаѓање. За ликвидатор на МКД „Билјана“ беше предложен и едногласно прифатен Венцислав Мајкиќ. Под точката разголе се дискутираше за ангажираноста на членовите околу активностите на Друштвото, за потребата од специјална просторија наменета само за потребите на Друштвото, а се предлагаа и нови активности кои би оделе во корист на Друштвото. Мирјана Мајкиќ изрази голема благодарност до Серџо Мичиќ, претседател на Друштвото на задарските дијабетичари, кое со години му го отстапува својот простор на МКД „Билјана“. По завршувањето на состанокот членовите на Друштвото уживаа во заедничко дружење.

Елена Кипровска Кнежиќ

Ин мемориам

Добрила Ракиќ

In memoriam

На ден 20.06.2015 година на наша голема жалост, во нејзината 81 година, не напушти нашата драга пријателка Добрила Ракиќ. Ракиќ беше дел од МКД „Билјана“ Задар и учествуваше во етно рабитулицата на Друштвото. МКД „Билјана“ Задар изразува големо сочувство до нејзиното семејство.

Е. К. К.

Македонска традиција со звук, мирис и боја

Големiot „Танец“ на МКД „Браќа Миладиновци“ и етно-секцијата „Везилки“ седумпати на гости во мај и јуни

Големiot „Танец“ на МКД „Браќа Миладиновци“ предводен од кореографката Мирта Гало во овие два месеци беше исклучително „разигран“. Но, тие не одеа на настапи сами! Ги придружуваа членките на етно-секцијата „Везилки“ под водство на Андријана Галовиќ кои на фолклорот му додадоа и колорит и мирис! Вредните членови на оваа секција не само што ги покажаа своите вештини во плетењето, изработката на домашни ракотворби, накит и сликањето икони, туку и во приготвување на домашни специјалитети со кои македонската кујна беше претставена во најдобро светло.

Еве краток преглед на нивните гостувања:

*** 29 април 2015 година** – фолклорната секција „Танец“ беше дел од овогодинашната прослава на „Меѓународниот ден на танците“ кој секоја година на осиечкиот плоштад „Слобода“ го организира танцовото студио Шајн од Осиек, во соработка со балетското студио на ХНК Осиек и директорот на балетот Вук Огњеновиќ. Членките на „Танец“ се претставија со „Билјана платно белеше“ и покажаа дека негувањето на традиционалните танци е подеднакво весело, разиграно и важно и за духот и за телото!

*** 9 мај 2015 година** – секциите „Танец“ и „Везилки“ настапија на Саемот на цвеќето и селскиот туризам во Даљ. Саемот беше во организација на Одборот за организација на саемот и селскиот туризам „Даљ планина“, а секциите настапија со „Билјана платно белеше“ и имаа штанд за претставување на своите ракотворби.

*** 16 мај 2015 година** – секциите „Танец“ и етно и кулинарската секција настапија на Првата меѓународна смотре на фолклорот „Госпа Фатимска“ во Пакленица кај Новска. Фолклорот се претстави со „Тресеница“, а етно и кулинарската секција имаа можност своите уметности во изработка ракотворби и кулинарски специјалитети да ги покажат пред поши-

роката публика во ова убаво славонско место.

*** 31 мај 2015 година** – секциите „Танец“ и „Везилки“ се претставија на Петнаесеттата смотра на фолклорот „Коло во Вила Јенке“ во Стари Јанковци. Настапија со „Кумановско поле“ и имаа изложбен штанд. Смотрата беше во организација на МУД „Јанковци“ од истото место.

*** 18 јуни 2015 година** – фолклорната секција „Танец“ настапи на хуманитарниот концерт во организација на Клубот на жени лекувани од рак на дојката „Маммае“ од Осиек и така им се придружи на бројните организации и поединци кои се здружија во проектот на Министерството за здравје на Република Хрватска „Здравјето со слика и збор“.

*** 27 јуни 2015 година** – фолклорната секција „Танец“ имаше настап на Деветтата меѓународна смотра на фолклорот на националните малцинства во Дарда. Смотрата е во организација на КУД „Бранко Радичевиќ“ од Дарда, а пред тамошната публика се претставија со „Кумановско поле“.

*** 28 јуни 2015 година** – секциите настапија на Деветнаесеттите Бектешки средби, културно-уметничка манифестација во организација на КУД „Бектеж“ каде настапија со „Билјана“ и имаа дури два изложбени штанда: со ракотворби и накит и со македонски кулинарски специјалитети со тема: „Што јадеа нашите стари“.

Јулијана Тешија

Свечен јубилеј – десетти роденден на хорот „Македонија“

Хорот „Македонија“, кој функционира во рамките на Македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит, на 17 април оваа година во Градскиот куклен театар во Сплит ја прослави 10-годишнината од својата активност. Она што посебно нè радува е податокот дека за сето ова време хорот „Македонија“ го водеше и сè уште го води Олга Барбир, која има унгарско потекло, но негува огромна љубов кон македонската песна и музика. Под нејзино

водство се одржаа бројни концерти во Сплит и во останатите градови во Република Хрватска, како и две седмодневни турнеи низ Македонија.

На јубилејниот концерт присутните можеа да уживаат во прекрасните изведби на македонските народни песни. Концертот беше збогатен со настапот на групата „Клинци мандолинци“, кои македонската музика ја пренесоа преку звуците на своите мандолини.

На крајот на прекрасниот концерт, сите членки добија црвено-жолти рози, а членовите по шише црвено вино од страна на претседателот на МКД „Македонија“, Ангел Митревски. За водителката беше посебно подготвен букет со црвени и жолти рози, а за спомен на овој настан и беше врачен и сребрен ѓердан со приврзок од оригинален охридски бисер од семејството Таљеви.

Биљана Митревски

Убавините на Македонија пред сплитската јавност

Како и секоја година по повод „9. Мај – Денот на Европската унија“, Европското движење Сплит организираше изложба во која своите активности ги претставија сите сплитски малцински здруженија, но и останатите здруженија на цивилно општество на Град Сплит. 26 здруженија вложија труд и со фотографии, панои и ракотворби се претставија на сплитската публика во просториите на Р.К. „Прима“ во Сплит.

Самото отворање на изложбата беше проследено од многубројни припадници на сите членови на сплитските малцински и други здруженија на Град Сплит, како и на високите гости од Град

Сплит и Сплитско-далматинската жупанија. За значењето на Европското движење во Сплит говореше претседателот Иво Грга, кој се задржа и на значењето на изложбата. Тој во својот говор нагласи дека Европското движење си го најде своето место под сплитското сонце како еден вид на неформален координа-

тор на активностите на сите национални здруженија, но и на останатите здруженија на цивилното општество и како партнер на сите за што подобро градење на цивилното општество во РХ.

Фактот дека оваа изложба е поставена од 26 здруженија и тоа во јавно-трговски простор во Р.К. Прима-Град кој

е отворен секојдневно од 9 до 21 часот, како и нејзиниот квалитет и богатството на нејзината содржина и добрата поставка, и дека благодарејќи на сето ова наведено се резултира со дневна посета од 150 до 200 луѓе, изложбата е медиумски добро следена и предизвика голем интерес.

Се разбира, како и досега, централно место и најголем интерес предизвика местото каде што МКД „Македонија“ ги претстави своите активности во последната година, но ги покажа и убавините на Република Македонија, промовирајќи ја така Р.Македонија како посакувана туристичка дестинација.

Биљана Митревски

„Домот е таму каде што е песната“

Традиционален концерт на културно-уметничките друштва на националните малцинства на Град Сплит

По повод деветти мај, Денот на Европа, Денот на Град Сплит и празникот на Св. Дуге, заштитникот на Град Сплит, на сплитската „рива“ се одржа традиционалниот 6-ти концерт на културно-уметничките друштва на националните малцинства на Град Сплит насловен „Домот е таму каде што е песната“. Во целовечерната програма настапија претставниците на унгарското, словенското, српското, бошњачкото и македонското национално малцинство.

Иако изгледаше дека оваа година Св. Дуге нема да ги подржи малцинствата, бидејќи на само еден час пред почнувањето на манифестацијата „се истури небото над Сплит“ и ја доведе во прашање годинашнава приредба, сепак кога помина пролетниот дожд, трпеливите учесници на програмата си дојдоа на своето.

Честа да ја отвори годинашнава манифестација и припад-

на на пејачката група „Македонија“, која на најдобар начин го прослави својот јубилеј – десет години на своето постоење и работење под водство на Олга Барбир. По нив, се претставија членовите на српското културно друштво „Просвета“ со микс од староградски и народни песни. Бошњачкото национално малцинство го претстави пејачката група „Севдах“ која работи во состав на Бошњач-

кото културно друштво „Препород“ со неколку севдалинки. По прв пат оваа година учество зе доа и припадниците на италијанското национално малцинство во чие име нашата членка Ксенија Периш Варводиќ изведе неколку италијански канцони на задоволство на многубројната публика.

На крајот на 90-минутниот концерт, настапија членовите на Новиот унгарски културен центар и членовите на

Сплитското друштво на Демократската Заедница на Унгарците во Сплит. Заедно изведоа неколку традиционални унгарски песни и напеви. Оваа културно-музичка програма веќе стана традиционален вовед во отворањето на туристичката сезона во Град Сплит, така што бројните туристи од цел свет уживаа во колоритот на разните бои и звуци кои се ширеа по сплитската „рива“.

Биљана Митревски

UGO COOL SERVICES j.d.o.o

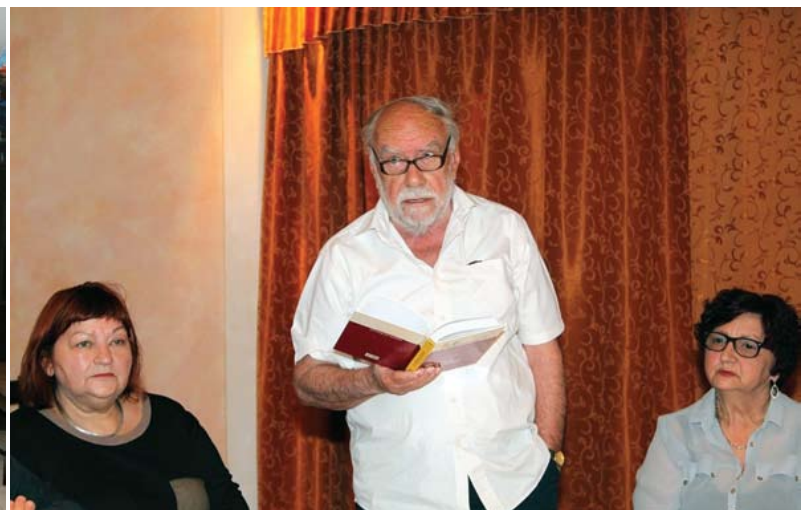

Specijalizirani servis za održavanje, ugradnju i servisiranje ugostiteljskih aparata (rashladnih komora, hladnjaka, klima uređaja, konvektomata, perilica posuđa, kuhinjskih napa, električnih i plinskih štednjaka i pećnica, aparata za kavu te ostale ugostiteljske opreme)

Tel.: ++385 1 6040 103; Faks: ++385 1 6040 100; E-pošta: ugocool@icc.hr; Mob.: 099 676 2859

„Од остров на копно, кон остров на море“

Вторите по ред Книжевни средби на македонски, хрватски и босански писатели се одржаа од 29 до 31 мај, на островот Зларин, кај Шибеник. Од македонските претставници покрај академик Богомил Ѓузел и Лилјана Дирјан, на манифестација, годинава беа вклучени и поетеси од македонската дијаспора во Хрватска – Елизабета Петровска од Загреб и Мирјана Мајкиќ од Задар

Средбите на писателите на Зларин веќе прераснуваат во традиција. Во мај на овој прекрасен хрватски остров се среќаваат писатели од регионот, а настанот е насловен „Од остров на копно, кон остров на море“, поаѓајќи од антологиската песна на академик Богомил Ѓузел „Остров на копно“, каде Македонија е претставена како своевиден остров на копно. Иницијатор и организатор на книжевните средби е невладината граѓанска организација „Хрватско-македонска тангентата“, која за идната година најавува вклучување на писатели и од другите земји од регионот.

Покрај македонските книжевници, овој мај, учесници беа Емир Имамовиќ Пирке (БиХ), Младен Бјажиќ, Динко Шкевин, Звонко Варошанец (Хрватска). Меѓу книжевните разговори, откривањето на меѓусебните култури, сличностите и разликите, неизбежна тема секако беше актуелната ситуација во Македонија.

За градоначалникот на Шибеник, д-р Жељко Буриќ, кој ведно беше и покровител на настанот, гостите од Македонија, во знак на внимание му донесоа

филигран пеперутка, веќе препознатлив македонски сувенир.

А Зларин покрај тоа што можеше да го понуди за да се вкрати писателската љубопитност, несомнено ќе биде инспирација за многу други книжевни дела. Островот на Весна Парун и на светски познатите корали, чиј пат од морето до прекрасниот накит писателите имаа можност да го проследат преку документарен филм на првата вечер на отворањето на манифестацијата, секако ќе остане уште долго во сеќавањата на гостите. Дека нови инспи-

рации за своите идни цели ќе бидат црпиени и од Книжевната средба, смета проф. д-р Горан Калоѓера, македонист и почесен конзул на РМ со седиште во Ријека, кој забележа дека токму ваквите средби на писателите ги збогатуваат нашите култури и ги зближуваат нашите народи.

На настанот беше оценето дека ваквите средби се одлична промоција за претставувањето на земјите и во туристичка и гастрономска смисла, според мислењето на министерот за туризам на Република Хрватска,

Дарко Лоренцин, кој испрати поздравна порака до собирот.

Она што организаторите посебно ги радува, како што посочуваат од „Хрватско-македонска тангента“ е тоа што ваквите средби изродуваат и конкретна соработка и резултати. Како пример го посочуваат случајот од минатата година, кога претставникот од БиХ, Емир Имамовиќ почна договори со македонскиот писател и есеист Роберт Алаџозовски, кој присуствуваше на првата Зларинска средба, и веќе годинава во Македонија се преведува романот „Трето полувреме“ на Имамовиќ на македонски јазик.

Книжевната средба се одржа со поддршка на Град Шибеник и Туристичките заедници на Град Шибеник и Зларин.

Милена Георгиевска

Гравче тавче на македонски начин

И уште една конкретна работа. На завршната вечер од манифестацијата, беше реализирано едно ветување од минатата година. Нашата Лилјана Дирјан, лани рече дека доколку годинава дојде на Зларин, од Македонија ќе донесе тетовско гравче и ќе го подготви по своја рецептура, на вистински македонски начин. Така, Лиле се упати во кујната од хотелот „Кораљ“ и го подготви домашното гравче тавче со суви црвени пиперки, мирудии и зачини од Македонија. На водошевување на сите присутни овој македонски специјалитет беше изеден во еден миг. Овој кулинарски „реалити шоу“ беше проследен со овации.

Одбележан Денот на малцинствата на Град Загреб

По повод Денот на националните малцинства на Град Загреб, на 14 јуни во загребскиот парк „Зрињевац“ со народни песни и игри на културни друштва и традиционални јадења и пијалаци од националните кујни, се претставија 18 загребски национални малцинства.

Манифестацијата, која го привлече вниманието на голем број граѓани и туристи, ја отвори загребскиот градоначалник Милан Бандиќ.

- Сведоци сме за некои стандарди на Европа и треба да учиме, но европските градови можат да учат од Загреб како се негува мултикултурноста, мултиетничноста, мулти-националноста и богатството на различностите, нагласи Бандиќ.

Меѓу присутните беа и Александар Толнауер, претседател на Советот за националните малцинства на РХ, Даринко Косор, претседател на Градското собрание на Град Загреб и Золтан Балаж Пири, претседател на Координацијата на совети и претставници на националните малцинства на Град Загреб, која беше и организатор на настанот.

Петчасовната манифестација понуди богата програма, а се одржа и ревија на народни носии, на која Ивана Лазаревска ја претстави македонската прилепско-мариовска носија. Во организација на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб и МКД „Охридски бисер“ од Загреб, пејачката група *Моми бисерни* под водство на Сафиу-

дин Алимоски и оркестрот *Охридски бисер* под водство на Гулијана Алимоски, на културно-уметничката програма ја презентираа македонската песна и музика со бисерите *Македонско девојче*, *Билјана платно белеше* и *Калино моме*, *Калино*. Кулинарската секција пак, на македонскиот штанд на присутните, меѓу кои беше и македонската амбасадорка во Хрватска, Даниела Караџоска, им понуди традиционални домашни специјалитети како што се кифлички со сирење, македонска погача, баница и проја со праз, гравче тавче, ајвар, лутеница, баклава со ореви, мак и кадаиф, гурабии, колач со вишни и обланди, а од пијалаци оригинална струмичка *Мастика* и прочуеното вино *Т'га за југ*.

Е. Петровска

Во чест на Св. цар Константин и царица Елена

Трпеза на љубовта

По повод обележувањето на Денот на МПЦО „Св. цар Константин и царица Елена“ во Риека, кој се слави на 3 јуни, оваа година во црквата „Св. Фабијан и Себастијан“ беше одржана Света литургија – Св. Јован Златоуст. Светата литургија по повод празникот и Денот на Светите цар Константин и царица Елена пред бројните верници ја предводеше парохискиот свештеник на МПЦ во Република Хрватска, протојереј Кирко Велински, со благослов

од Неговото Високопреосвештенство Митрополитот Европски г. Пимен.

Потоа на пладне во просториите на МКД „Илинден“ беше приредено кршење на Славскиот колач и Трпеза на љубовта во организација на овогодешните кумови Звонко и Татјана Таневски со децата Гоце и Сара, и припомош на МПЦО во Риека. За преубавата атмосфера и преполната Трпеза на љубовта со секакви македонски делиции

се погрижија овогодешните кумови, на кои со пригодни зборови и благослов им заблагодари о. Велински и претседателот на МПЦО, Илија Младенов. За иден кум на МПЦО за 2016 година се пријави нашата долгогодишна членка, Магда Динева, на која о. Велински ѝ посака здравје и секое добро и ѝ чести та за прифатеното кумство.

А. А.

Православна литургија во католичка црква – екуменизам на дело

По повод заштитникот на Македонската православна црковна општина „Св. Наум Охридски“ од Сплит, на 28 јуни беше одржана свечена литургија во црквата „Госпе од Анчела“. Пред мноштвото верници, припадници на македонското национално малцинство од Град Сплит и Сплитско-далматинската жупанија, литургијата ја

водеше протојерејот Кирко Велински кој за оваа прилика допатува од Загреб.

Македонската православна црква во РХ за своите литургии во Сплит од 2006 година ја користи католичката црква „Госпе од Анчела“, што е уште еден доказ на големата меѓурелигиска толеранција и соработка помеѓу Католичката црква во

РХ и Македонската православна црква во РХ, со еден збор речено – екуменизам на дело и во секојдневниот соживот.

По одржаната литургија, прославата беше продолжена во просториите на МПЦО „Св. Наум Охридски“. По благословувањето на славскиот колач од кумот Живко Богески, свештеникот Кирко Велински ги благослови сите присутни посакувајќи им среќа во животот. Потоа беа избрани и кумовите за следната година за што сами се пријавија фамилијата на Благој и Љубица Кочови од Брач, по потекло Велешани.

Б. Митревски

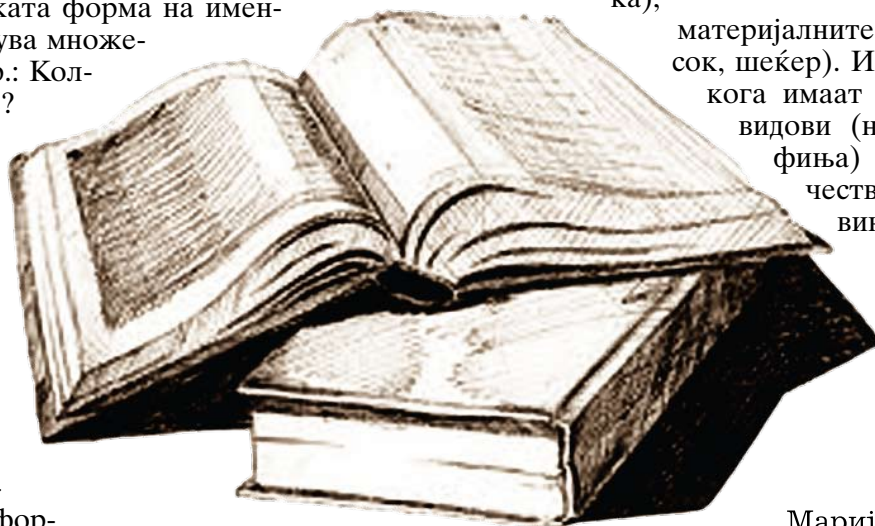
ИМЕНКИ (СУПСТАНТИВИ) (четврт дел)

БРОЈОТ НА ИМЕНКИТЕ

Во категоријата **број** се прави разлика меѓу единичност и множество од предмети или лица, појави и сл. Единката, по правило, означува еден предмет, а множината – повеќе од именуваните предмети, лица или појави.

Некогаш единската форма на именката може да означува множество. Спореди на пр.: Колку леб продадовте? / Колку лебови продадовте? Исто така, има именки во множински форми кои се однесуваат и на еден и на повеќе предмети: ножици, очила, фармерки (едни или повеќе).

Некои именки се јавуваат и во единска и во множинска фор-

(Според *Македонски јазик*, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

ма, значи, се менуваат по број, други се јавуваат само во единска форма, а трети само во множинска.

Со двете форми, и единска и множинска, се јавуваат општите конкретни именки и еден дел од апстрактните именки.

Како едински, по правило, се употребуваат сопствените именки (Бојан, Вардар, Малеш). По исклучок, овие именки може да се јават и во множинска форма; тогаш означуваат или повеќе лица со исто име или, пак, семејство именувано според некој негов член;

збирните именки (мебел, население, стока);

материјалните именки (бакар, песок, шеќер). Исклучоци се јавуваат кога имаат значење на одделни видови (на пример, вина, кафиња) или измерено количество (на пример, две/три вина, кафиња);

дел од апстрактните именки кога се употребуваат со нивното основно значење (просвета, феудализам).

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

Историска претстава за кралот Звонимир

Иоваа година, во ОУ „Никола Тесла“ во Загреб се славеа Денот на училиштето. Прославата што се одржа на 15 мај обилуваше со настани меѓу кои најважен беше централниот настан, историската претстава за кралот Звонимир. По тој повод, ви го пренесуваме составот што го напиша шестоодделенецот Николас Јариќ од ОУ „Шпанско Оранице“.

Теслините Македонци на Денот на училиштето

2015 година е особено важна за нас учениците кои го учиме македонскиот јазик по моделот „Ц“ во ОУ „Никола Тесла“ во Загреб. Имено, годинава се одбележува десетгодишнина од работата, на што сме особено горди. Важно е да се наспомне дека секоја година се зголемува

бројот на учениците кои го учат македонскиот јазик, а тоа не се само Македонци по потекло, туку и други ученици од „Тесла“ и од останатите училишта од Загреб, што е доказ дека е интересен самиот јазик, културата и посветеноста на наставничката Деспина која е секоја сабота со нас и многу се труди наставата да ни биде интересна.

Секоја година активно се вклучуваме во сите училишни активности, па така и оваа го-

дина учествувавме во големиот проект за Денот на училиштето, во историскиот спектакл за кралот Звонимир. Учениците Антонио Франчиќ, Роко Дениќ и Ана Петринец ги отелотворија ликовите на македонските пратеници кои дојдоа да му се поклонат на хрватскиот крал Звонимир, му донесоа вредни подароци, а кралот им возврати со ветување дека ќе го обнови сојузот со нив и ќе им помогне во војната.

Јас учам македонски веќе три години и ќе продолжам сè додека има настава. Можам да кажам дека веќе многу добро читам и пишувам, а разговорот со изворни говорници ќе го вежбаам ова лето во Охрид на Летното училиште по македонски јазик. Се радувам на тоа, а и на новата учебна година и новите проекти што нè очекуваат.

Е. П.

20 godina sa Vama AMPER SERVIS

Cvjetna 6, 10370 Dugo Selo

Ispostava: Čulinečka 52, 10000 Zagreb

Instalacije inteligentnih sustava-pametne kuće
Automatizacija, upravljanje i nadzor instalacija u građevinama
Izrada tehničkih rješenja instalacija

*Elektroinstalacije jake i slabe struje *Centralno i podno grijanje *Ventilacija i klimatizacija *Vodovod i odvodnja *Gips kartonski radovi *Elektrostatički podovi *Automatska zaljevanja *Centralno usisavanje *PVC stolarija, inox i crna bravarija

Tel.: 01/2913-194, tel/fax. 01/2913-188, mob.: 0912230 077, 091 4771 777

E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr
E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr

Direktor : Jonče Ilievski

Заслужени петки за учениците по македонски јазик и култура во Осиек

Заврши и оваа, седма по ред учебна година за учениците по македонски јазик и култура во Основното училиште Вијенац во Осиек. Дванаесет ученици се воедно и членови на детската секција „Бисерчиња“ во Македонското културно друштво „Браќа Миладановци“ од Осиек. Меѓу нив има првачиња, вторачиња... но, има и осмачиња (поточно три, кои го завршија осмото одделение).

Од бројните настапи најзначаен им беше последниот, на 13-ти јуни во Ѓаково. Таму се поклониле на гробот од Ј.Ј. Штросмаер и слушнаа за неговиот живот во неговиот Спомен дом, а на концертот во Центарот за култура ја пееја „Бушавата азбука“, рецитираа и сè на сè, како вели наставничката Јагода Тренеска Цветичанин, ги заслужиле своите петки.

J.T.

Жедни за знаења

Во ОУ „Скалице“ во Сплит веќе шест години се изучува македонски јазик и култура. Учениците од второ до осмо одделение редовно, секоја сабота се појавуваа на часовите и жедно ги впираа новите букви, текстови и содржини предвидени во неколку подрачја, како што се македонски јазик, географија, историја, култура и музика. Со секој крај на учебната година заминува и по некој осмоодделенец, но веќе од сеп-

тември се запишуваат учење, годината ја одбегнуваат ученици. Освен со лежаа и со дружење,

презентации, настапи, а наредното среќавање на овие ученици, но и останатите од другите градови каде што се изучува македонски јазик како изборен предмет, е закажано на Шолта во август, каде ќе продолжат со откривањето на тајните во македонскиот јазик, ќе се запознаваат со убавините на Македонија, ќе слушаат македонска музика и ќе прават сувенири со македонски мотиви.

M. G.

CJENIK REKLAMA I PRETPLATE GLASILA „MAKEDONSKI GLAS“

Cjenik korištenja reklamnog prostora u glasilu:

FORMAT	CRNO-BIJELO	KOLOR
1/1 A4	600 kuna	900 kuna
1/2 A4	450 kuna	600 kuna
1/3 A4	300 kuna	450 kuna
1/4 A4	225 kuna	300 kuna
1/8 A4	150 kuna	225 kuna

Pretplata: godišnja (6 broja) iznosi 60 kuna za Hrvatsku te 120 kuna ili 17 eura za inozemstvo. Kunski žiro račun: Privredna banka Zagreb (PBZ) – IBAN: HR6023400091100038804. Devizni račun za inozemne uplate: PBZ, 703000-256122, SWIFT: PBZGHR2X i IBAN. Adresa: Zajednica Makedonaca u RH, Masarykova 16/1, 10 000 Zagreb, Republika Hrvatska. Potrebno je priložiti potvrdu o uplaćenju pretplate te ime i adresu dostave glasila „Makedonski glas“.

Вкусовите на Македонија

Кофтиња од тиквички

Потребно е: 1 тиквичка, 3 јајца, 4 лажици брашно, 4 лажици гриз, половина пакетче прашок за печиво, 1 чешне лук, сол, вегета и црн пипер.

Подготовка: Тиквичката се ренда на крупно ренде и се остава да стои 10 минути, да излезе водата. Се цеди низ цедалка, а потоа се додаваат јајцата, брашното, гризот, печивото и зачините. Потоа со лажица се зема од смесата и се пржат на врело масло. Кофтињата се пржат од двете страни. Можат да се послужат како прилог кон ручек, а ладни може да послужат и како мезе.

Пилешки џигер со кромид

Потребно е: 500 гр пилешки џигери, 2 големи главици кромид, малку бело вино, сол, вегета и црн пипер.

Подготовка: Пилешките џигери прво се мијат, потоа се сечат на помали парчиња, а срцата се преполовуваат на средина. Во тава се става масло за ја-

дење и се пропржува кромидот сечкан на покрупни парчиња по должина. По 2-3 минути, се додаваат џигерите и срцата, и се пржат во покриена тава. По 15-тина минути се додава малку бело вино (2-3 лажици), сол, вегета и црн пипер. Сето тоа се пржи уште десетина минути.

Лесна торта со бисквити и чоколадо

Потребно е: 600 гр птит бисквити со путер, 1 л млеко, 6 лажици шеќер, 2 пудинга од ванила, 2 лажици брашно, 3 лажици густин, 1 маргарин, 1 ванилин шеќер, 5 лажици Краш експрес, 100 гр чоколадо, неколку крем банани, 2 портокали, ½ 1 слатка павлака.

Подготовка: Крем: млекото се вари со шеќер, густин, брашно, пудинг и ванилин шеќер. Оставете да се олади. Во кремот додадете

матен маргарин и поделете ја смесата на 3 дела. Во првиот дел додадете Краш експрес. Во вториот дел додадете исечкани крем банани. Во третиот дел додадете крупно рендано чоколадо. Во исцедените портокали се потопуваат бисквитите. Подредувајте ги во редови на тацна за сервирање. Најпрво почнувате со ред бисквити, следува кремот со Краш експрес, потоа повторно бисквити па ред од филот со

крем банани, бисквити и филот со чоколадо. На крај се премачкува со шлаг. Неколку часа тортата треба да стои во фрижидер, а

потоа се сече на парчиња. Декорацијата се завршува со топено чоколадо.

М. Г.

КРАТОВО - ГРАД НА МОСТОВИ И КУЛИ

Транопира, Коритос, Кратер, Кратис Кора, се древни називи за стариот македонски град Кратово, градот музеј на отворено, лулка на богато културно историско наследство сместено во преубав природен амбиент. Лоциран е во североисточниот дел на Македонија, на западното подножје на планината Осогово, во кратер на изгаснат вулкан. Тој во 17. век претставувал еден од главните рударски центри на Балканот со неколку рудници на злато и многу дуќани каде што се продавале златни монети и накит. Изграден со типична староградска македонска архитектура, во Кратово навистина има што да се види – мостови, кули, подземни ходници, римски рудници, старата Ајдучка чаршија, прекрасни цркви и манастири изградени уште во 14. век...

Низ градот течат Манцева, Баба Карина и Табачка Река, кои се спојуваат во центарот на Кратово и ја формираат Кратовска Река. Поради многу длабоките и стрмни клисури на речните корита, уште

од стари времиња во Кратово биле изградени вкупно 17 мостови. Иако се градени во различни периоди, сите се ѕидани на ист начин и во ист стил. Денес на Кратовска Река се сочувани 4 камени, еден дрвен и еден бетонски мост кои се заштитени со закон. Најпознат е Радин мост, но се издвојуваат и други мостови: Грофчанскиот, Чаршишкиот, Сарајскиот, Јокширскиот, Змискиот, Горномаалскиот и Аргуличкиот мост.

Кулите во Кратово потекнуваат од средновековниот и турскиот периоди се гордост на градот. Нивната основна функција била заштита на градот и на богатите семејства кои живееле во нив. Од двете страни на Табачка Река имало 12 кули, 7 на левата и 5 на десната страна. Само 6 од нив се сочувани, 2 се реновирани со музејски поставки, додека другите се оштетени, повеќето за време на Карпошовото востание. Кулите ги градел кратовскиот владетел-феудалец Костадин Дејанов. Најубава и највисока е Симиќевата, Крстевата била најбогата, најстара е Златковата, а најголема е Саат-

кулата. Тука се и Емин-беговата и Хаци-Костовата кула.

Паралелно со градбата на кулите, течела и изградбата на подземните тајни ходници и тунели со кои овие кули се поврзани. Сарај кулата е позната по долгите подземни ходници кои се протегаат дури до Радин мост. Преданијата велат дека во кулата се ковале монети, кои биле криени по ходниците. Но, ходниците служеле и за беганье од непријателите, а ден-денес кружат приказни за скриеното богатство во нив кое трагачите по злато сè уште го бараат...

Речиси за секој објект во Кратово постојат легенди кои старите жители ги пренесуваат од колено на колено. Импресивните мостови, средновековните кули и традиционалните куќи на градот му даваат посебен историски лик кој едноставно воодушевува, а многубројните таинствени преданија привлекуваат големо внимание и оставаат силен впечаток кај посетителите.

Е. Петровска